Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsieniuose $9.00
Brooklyne $8.00
Kopija 5c

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ-LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 243 ★ ★ ★ Brooklyn, N. Y., Šeštadienis, Spalio-October 18, 1947 ★ ★ ★ Metai XXXVII. Dienraščio XXIX.

Keliai

LDS Seimas
Kelia Kainą.
Jaunieji Žurnalistai,
Bet Ju Permaža.
Rašo R. MIZARA

Tiesa praneša, jog **Lietuvių Darbininkų Susivienijimo seimas įvyks 1948 metu liepos 5 d., Clevelando mieste.**

Centro Valdybos nutarimu, seimas tęsis keturias dienas.

Apie tą laiką, kaip žinia, dauguma darbininkų paleidžiami atostogų, tuo būdu ir LDS nariai - veikėjai, pasinaudodami atostogų metu, galės suvykti į savo seimą.

Gerai, kad Centro Valdyba iš anksto nustatė Seimui dienas, — nariai galės iš anksto pasiruošti ir, beje, smarkiau pasidarbuoti Susivienijimo tvirtinimui.

★ ★ ★

Mūsų kaiminka Vienybė skelbia, jog su š. m. lapkričio 1 d. jos prenumeratos kaina bus pakelta ligi keturių dolerių metams. Pavieniais numeriais savaitraštis parsidavinės po 10c.

"Popierio ir kitų spaustuvės reikmenų kainoms dvigubai pakilus, tolimesnis Vienybės leidimas esamose sąlygose neįmanomas," byloja Vienybė.

Taigi, Vienybės prenumeratoriai mokės $4 už savaitraštį, o **Laisvės prenumeratoriai moka tik $7 už dienraštį.**

Mūsų skaitytojai dėl to raginami šiuo metu energiškiau pasidarbuoti Laisvės išdui sutvirtinti — svarbiausia: **užsakyti dienraštį juo didesniam žmonių skaičiui.**

Viskas pašėlusiai brangsta!

★ ★ ★

Nepaisant visų skerspainių, angliškasis **Daily Worker** šiomis dienomis pradėjo eiti padidintas — 14-kos puslapių kasdien.

Turiningas jis dabar ir įdomus; net ir apie arklių ienktynes gali surasti "smulkmenų," kurie tuo "žaisleliu" domisi.

★ ★ ★

Vilnyje **Juozas Sakalas** kasdien rašo angliška kolumną, pavadintą **"World Wise."**

Kolumnos apimtis plati: pasisakoma svarbesniais klausimais, liečiančiais kiekvieną Amerikos pilietį.

Retas lietuvių kilmės amerikietis šiandien turi tiek daug patyrimo, kaip Juozas Sakalas. Jis kovojo Ispanijoje, gindamas demokratiją; jis kovojo Pacifike antrojo pasaulinio karo metu. Jis yra matęs šilto ir šalto; jis pažįsta Amerikos darbininkų judėjimą ir bendrą mūsų krašto žmonių buitį.

Atsisėdus prie rašomosios mašinėlės, Juozui netenka "džiovinti smegenys" dėl to, ką rašyti ir kaip rašyti.

★ ★ ★

Vis dažniau ir gražiau pasireiškia žurnalistikoje **Mildred Stensler (Jamisoniūtė).**

Ji nuolat rašo mūsų angliškame skyriuje apie LMS, bet su laiku, tikėkime, ji pradės daugiau rašyti ne tik apie meną, bet ir kitais visuomeniniais klausimais.

Ši maloni newarkietė, draugų Jamisonų dukrelė, yra darbšti ir kruopšti — daugiausiai ji darbuojasi menininkuose.

Vytautas Daugirdas nuolat rašo politines apžvalgas Tiesos angliškame skyriuje.

Tomas Yermal tebebendradarbiauja Tiesoje, rašydamas apie sportą ir sportininkus — daugiausiai apie sportininkus lietuvių kilmės.

★ ★ ★

Tačiau tik Jono Ormano, Vytauto Daugirdo, Juozo Sakalo, Mildred Stensler'ienės ir Tomo Yermalo mums toli gražu neužtenka. Mes norime matyti daugiau jaunų žmonių, galinčių rašyti, nuolat pasirodant mūsų angliškuose skyriuose.

Tokių žmonių turime, tik jie kažin kodėl dar vis drovisi pasireikšti.

O pasireikšti jiems laikas!

Smarkiai Padidėjo Sovietų Derliai ir Fabrikų Gamybą

Per Devynis Mėnesius Pagaminta Keliolika iki 190 Nuoš. Daugiau Pramonės Dirbinių, Negu Pernai Tuo Pačiu Laiku

Maskva. — Grūdai Sovietų Sąjungoje šiemet taip gausingai užderėjo, kad liks keli milionai tonų kviečių ir kitų grūdų perviršių išgabenimui į užsienius. Šiemetinis derlius 58 nuošimčiais viršija pernykščią.

Gamybos Pakilimas

Visa fabrikinė gamyba Sovietuose per devynis mėnesius šiemet bendrai 18 nuošimčių pralenkė praeitų metų gamybą per tą pat laikotarpį.

Vilnonų, šilkų ir drobių per 9 mėnesius šiemet daugiau išausta, negu buvo planuota ištisiems 1947 metams. O bovelninių audeklų gamyba taip pasmarkėjo, jog šiemet bus patrigubintas jų kiekis, lyginti su 1946 metais.

Kitos, žemiau minimos pramonės, per 9 šiemetinius mėnesius davė sekamais nuošimčiais daugiau dirbinių, negu pernai per tuos pačius mėnesius:

Špižas (ketas) 17 nuošimčių, plienas 10 nuoš., anglis 14 nuoš., žibalas 21 nuoš., elektros jėga 16, garvežiai 191 nuoš., automobiliai 70, batai ir čeverykai 44, mėsa 11 nuoš., muilas 34 nuoš., sviestas 7 nuošimčiais. O namų pastatyta 6 nuošimčiais daugiau, negu per 9 pirmuosius 1946 m. mėnesius.

Duona Jau Neracionuojama

Jau be racionavimo pardavinėjama balta kvietinė ir kitokia duona Maskvoj.

Jungtinės Valstijos Griežtai Varžo Prekybą su Sovietais

Washington. — Amerikos valdžia griežtai aprėžė pardavinėjimą Sovietam mašinų, elektrinių įrengimų ir kitų techninių įrankių. Kuomet kompanijos atveža Sovietų užsakytus daiktus į prieplaukas, valdžia vis dažniau sulaiko jų krovimą į laivus Sovietam.

Už praleidžiamus siuntinius Sovietų atstovai čia jau užmoka auksu arba doleriais.

Washingtono valdovai pataria kompanijoms atmesti Sovietų duodamus mašinų užsakymus. Jie, girdi, bijąs, kad Sovietai jomis neapdirbinėtų sprogstamųjų atominių medžiagų.

Liepos mėnesį iš Amerikos buvo išgabenta Sovietam mašinerijos ir kitų techninių įrengimų už $15,741,000; o rugpjūtyje išgabenimai nukirsti iki $4,047,000. Amerika liepos mėn. pirko iš Sovietų mangano, chromo ir kitų produktų už $9,056,000, o rugpjūčio mėnesį numušė pirkimus iki $2,507,000.

Pranešama, jog Trumano valdžia planuoja beveik visai uždraust mašinų ir kitų įrankių gabenimą į Sovietų Sąjungą po to, kai pradės veikti Marshallo planas vakarinėje Europoje. Tuo tarpu valdžia skatina išgabenimus į vakarinės Europos kraštus, nors ir bargan.

Anglai Nori, Kad Juos Prašytų Būt Palestinoj

Lake Success, N. Y. — Anglijos kolonijų sekretorius Creech - Jones sakė Jungtin. Tautų komitetui, kad Anglija, girdi, pasiryžus greitai pasitraukti iš Palestinos ir negalėsianti daug prisidėt prie tvarkos palaikymo tenai, iki Palestina taps nepriklausoma. Bet iš tikrųjų anglai nori, kad Amerika juos labiau prašytų pasilaikyti Palestinoj dar porą metų.

Roma. — Italų Socialistų Partijos centras smerkė Trumano valdžią, kad jinai kišasi į vidujinius Italijos reikalus, o duodamas pašalpas vartoja tiktai kaip politinį įnagį prieš kairiuosius.

Gen. Magruder Peršovė Išvietintą Lenką Plėšiką

Frankfurt, Vokietija. — Vienas lenkas pabėgėlis, buvęs amerikonų generolo C. B. Magruderio sargas, įlindo naktį per langą į miegamąjį Magruderio kambarį, andaužė generolą ir jo pačią ir mėgino juos apiplėšti. Tuo tarpu generolas pasigriebė revolverį ir pavojingai peršovė plėšiką. Paskui gydytojas aptaisė generolo ir jo žmonos žaizdas.

Lietuvių Kultūrinio Centro Reikalai

Turim $45,000; Dar Reikia Sukelti $30,000; Šėrų, Šėrų, Daugiau Šėrų!

Užvakar Lietuvių Namo Bendrovei **Kultūriniam Centrui** įsigyti stojo talkon sekami asmenys:

PASKOLOMIS:

Newdžersietis	$1,000
Stanley ir Mary Meison, Waterbury	500
Jonas Siurba, Brooklyn, N. Y.	200

ŠĖRAIS:

Joseph Raulušaitis, Worcester	$200.00
William Žwirblis, Maspeth, N. Y.	200.00
Antanas Antanavičius, Waterbury	150.00
John Mineikis, Brockton, Mass.	125.00
Petronelė Mineikis, Brockton, Mass.	125.00
Vincas Jokubonis, Waterbury	100.00
Kazys Sinkevičius, Waterbury	50.00
Karolina Sinkevičienė, Waterbury	50.00
Stanley ir Mary Meisonai, Waterbury	50.00
Povilas Mickeliūnas, Waterbury	50.00
Klementina Jenkeliunienė, Waterbury	50.00
LDS 78 kp., Pittston, Pa.	50.00
Louis Šilabaitis, Brooklyn, Conn.	50.00
Elena N. Jeskevičiūtė, Bellerose, N. Y.	25.00
George Klimas, Brooklyn	25.00
Antanas Valinčius, Pittston, Pa.	25.00
Frank Yakstis, Woodhaven	25.00
Charles Danisevich, Waterbury	25.00
Vincent Krasnitskas, Waterbury	25.00
Bronius Marcinonis, Waterbury	25.00
Juozas Stružauskas, Waterbury	25.00
Kazys Sabutis, Waterbury	25.00
John Siurba, Brooklyn, N. Y.	25.00

Ligi praeito penktadienio per šį vajų paskolomis ir šėrais jau sukelta $45,000.00; vadinasi, **dar liekasi ligi lapkričio mėn. 1 d. sukelti $30,000.00!**

Jei tik visi mesimės darban — greit tą sumą sukelsime.

Vieną dalyką norime pabrėžti: **raginame kiekvieną mūsų patrijotą, mūsų draugą, mūsų prietelių pirkti kiek galint daugiau Namo Bendrovės šėrų (akcijų).**

Tuo reikalu turėtų įsisąmoninti kiekvienas ir kiekviena, — taipgi mūsų organizacijos.

Mes norime, mes manome, jog kiekvienas pažangus lietuvis darbo žmogus gali būti Kultūrinio Centro savininku, gi **jis savininku pataps tik tuomet, kai turės Bendrovės šėrų.**

Pirkite po keletą šėrų; kurie negalite įsigyti po keletą — įsigykite po vieną.

ALDLD ir LDS kuopos raginamos patapti Kultūrinio Centro savininkais. Kuopų valdybos! Svarstykite tąjį klausimą; jei yra reikalo, šaukite ekstravus narių susirinkimus ir ten apsvarstykite šį reikalą.

Darbas didelis! Pasimojimas gražus!

Mūsų kampanija sukėlimui $75,000.00 yra svarbi ir ji verda-kunkuliuoja; **ji bus apvainikuota gražiais pažangiosios Amerikos lietuvių visuomenės darbais!**

PAKLAIDOS PATAISYMAS

Praeito trečiadienio (spalių 15 d.) laidoje pranešime apie šėrininkus įsiskverbė nemaloni paklaida. Ten buvo pasakyta, jog bayonietis P. Janiūnas pirko $225 vertės šėrų, gi turėjo būti **M. Panelis** pirko už $225 Namo Bendrovės šėrų. Atsiprašome gerb. Panelio dėl tos nemalonios paklaidos.

FRANCŪZŲ STREIKAI IR STREIKLAUŽIAI

Paryžius. — Tebestreikuoja 30,000 Paryžiaus autobusų ir požeminių geležinkelių darbininkų. Prieš juos pradėjo streiklaužiauti katalikiška unija.

Prieplaukose streikuoja 40,000 prekinių laivų marininkų.

Kainų Apribojimą Trumanas Vadina 'Policine Valdžia'

Prezidentas Trumanas Stoja už Tokią "Verslo Laisvę," Kur Duodama Valia Branginink ams-Pelnagrobiams

Washington. — Pasikalbėjime su reporteriais prezidentas Trumanas pareiškė, jog maisto racionavimas, kainų ir rendų kontrolė tai esą "policinės valstybės" žygiai. Jisai stojo už "verslo laisvę", kur biznims leidžiama valia imti tokias kainas ir rendas, kokias tik jie gali išgauti iš vartotojų ir rendauninkų. Taigi "prezidento politika dėl kainų kontrolės ir maisto racionavimo yra artima filosofijai Fabrikantų Susivienijimo ir J. V. Prekybos Rūmų," kaip rašo N. Y. Daily Workerio korespondentas Rob. F. Hall.

"Ar galima laikyti policinės valstybės veiksmu ir buvusią kainų kontrolę šioje šalyje karo metu?" užklausė reporteriai.

Prezidentas atsakė, jog tai buvo policinė priemonė, bet kuomet yra būtiniausias, neišvengiamas reikalas, tiktai tada valdžia privalo tokius dalykus kontroliuoti. O dabar Trumanas nemato tokio reikalo.

Prezidentas tikisi, kad amerikiečiai savanoriai "taupysią maistą", ir taip būsią išvengta policinių valstybės priemonių. Neseniai gi jo valdžia apšaukė "policinėmis valstybėmis" Sovietus ir draugiškas jiem šalis.

Chicago. — Grūdų trustas ir spekuliantai išputė kviečių kainą jau iki $3.05 bušeliui, tai yra daugiau, negu bet kada per paskutinius 97 metus.

Italijos Socialistai Patvirtina Vienybę Su Komunistais

Roma. — Italijos Socialistų Partijos centro komitetas pareiškė, kad jų partija vis dirbs išvien su komunistais ir vykdys sutartį dėl veiksmų vienybės su jais. Socialistų pareiškimas sako, kad jie nepaisys riksmų dėl to, kad Sovietų ir kitų aštuonių kraštų komunistų atstovai atlaikė konferenciją ir nutarė apsikeisti žiniomis ir suderinti veiklą. Socialistų centras pašiepia tuos, kurie pasakoja, būk toj konferencijoj buvęs atgaivintas "Komunistų Internacionalas."

Murray Vėl Išrinktas CIO Pirmininku

Boston. — CIO suvažiavimas aklamacijos būdu vėl išrinko Philipą Murray tos organizacijos prezidentu. Delegatai labai entuziastiškai sveikino Murray.

Washington.—Alaus bravorai ketino sutaupyt 165,-000 bušelių grūdų per mėnesį.

ORAS. — Būsią šilta.

Anglija ir Francija Vengia Sovietų Grūdų: Drovisi Amerikos

Maskva. — Sovietai suteiks Čechoslovakijai 400,-000 tonų grūdų mainais už fabrikinius dirbinius. Francija prašė pusantro miliono tonų grūdų, už kuriuos ketino Sovietams atsiteisti francūzų dirbiniais. Bet Francijos valdžia nesiskubina dėl to padaryti sutartį su Sovietais. Anglija jau gana seniai pradėjo derybas dėl miliono tonų grūdų iš Sovietų mainais už anglų mašinas ir kitus fabrikų dirbinius.

Bet anglų ir francūzų valdovai vis atidėlioja sutartis su Sovietų Sąjunga. Jie delsią, nenorėdami užrūstinti Amerikos ir laukdami grūdų iš jos.

Rinkiminė Laivų Dovana Francijai

Washington. — Amerika pervedė Francijai 31 karinį vokiečių laivą ir didžiulį plaukiojantį doką laivams taisyti. Prez. Trumanas su šia nauja dovana taipgi stengėsi paveikti francūzus, kad miestiniuose rinkimuose sekmadienį spal. 19 jie balsuotų už valdiškus Francijos socialistus, klerikalus ir šiaip dešiniuosius, prieš komunistų-kairiųjų kandidatus. Tie Vokietijos laivai ir dokas buvo paskirti Amerikai pagal Potsdamo konferencijos tarimą. Paskutiniu laiku Amerika davė socialistų valdžiai Francijoj $180,000,000 paskolos ir nutarė už $50,000,000 pirkti nupuolusių francūziškų pinigų frankų. Tai irgi buvo dešiniųjų stiprinimas rinkimam prieš komunistus.

VISA CIO GINA JOHNĄ SANTO NUO DEPORTAVIMO

Boston. — Visuotinas CIO unijų suvažiavimas spalių 16 d. vienbalsiai nutarė kovoti, kad John Santo nebūtų deportuotas iš Amerikos atgal į Rumuniją. Santo yra organizacinis CIO Važiuotės Darbininkų Unijos direktorius. Valdžia ruošiasi jį deportuot dėl to, kad jis priklausęs Komunistų Partijoj, nebūdamas Jungtinių Valstijų piliečiu.

Nors Santo išgyveno 20 metų šioje šalyje, pusketvirtų metų tarnavo jos armijoj ir gavo savo komandierių pagyrimą, vis tiek Washingtono valdovai mojasi jį deportuoti, pagal kongreso Ne-Amerikinių Veiksmų Komiteto paraginimą.

CIO REZOLIUCIJA

CIO suvažiavimo vienbalsiai priimta rezoliucija sako:

"CIO smerkia daromus deportavimo žingsnius prieš Johną Santo ir šaukia generalį prokurorą sustabdyt persekiojimą šio darbininkų vado. Mes pažadame pilną mūsų organizacijos paramą Johnui Santo apginti; mes taipgi pasižadame pilnai remti jo pastangas tapti Jungtinių Valstijų piliečiu.

"Šiuomi mes įgaliname ir įpareigojame savo prezidentą Murray paskirti specialį CIO komitetą, kuris turi vykdyti šiuos nutarimus, iki bus sumušta ataka prieš Johną Santo ir iki jam bus duota pilnos amerikinės pilietybės teisės."

Su tokia galinga parama Johnui Santo eina šešių milionų unijistų organizacija — CIO.

Florida. — Pranešama, kad naujas viesulas atpleška iš Carribbean Jūros.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. —:— Tel. STagg 2-3878

President, GEORGE KURAITIS; Secr.-Treasurer, NICK PAKALNIŠKIS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Brooklyn, N. Y., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Brooklyn, N. Y., per 6 months	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Imperatorius Hirohito

1946 metų gegužės 3 dieną Tokyo mieste prasidėjo teismas prieš du tuzinus stambiųjų japonų karo kriminalistų. Teismas tebsitęsia ir šiandien. Jis yra amerikiečių komandoje. Komercinėje spaudoje nieko nerašoma apie tą teismą. Visam dalykui jokios svarbos nepriduodama. O kai ėjo teismas prieš didžiuosius vokiečius karo kriminalistus, spaudoje būdavo plačiai rašoma kas dieną.

Su šiuo teismu visa nelaimė esanti tame, sako The New York Times, kad kaltinamųjų suole nesėdi imperatorius Hirohito. Jungtinių Valstijų valdžios buvo nusitarta imperatoriaus nesodinti tarpe kriminalistų. Dar daugiau: nutarta, pasak to laikraščio, jo vardą ir prestižą pakelti japonų akyse!

Iš sykio buvo leidžiami gandai, kad imperatorius Hirohito yra puskvailis sutvėrimas. Valdžioje jis nieko nereiškė. Visus karinius planus išdirbo ir pravedė militaristų klika. Bet dabar teisme anie militaristai kriminalistai liūdija, kad visų didžiausias kriminalistas buvo pats imperatorius. Jis nebuvo tik militaristų įrankis, kaip bandoma perstatyti. Jis davė valdžiai aktyvišką vadovybę.

Ar gali šiuos faktus iš teismo salės gen. MacArthur ir prezidentas Trumanas leisti pasaulin, kai jų yra nusitarta Hirohito prestižą kelti japonų akyse? Aišku, jog negali leisti ir neleidžia. Todėl apie teismą niekas nieko negirdi, todėl teisiamųjų parodymai prieš imperatorių yra paliekami archyvuose dulkėms suėsti.

The New York Times (sp. 15 d.) kreipiasi į patį Hirohito ir prašo jį pasitraukti nuo sosto. Lai, girdi, kitas imperatorius, nesusitepęs savo rankų, užima tavo vietą ir pradeda darbą iš naujo.

Bet argi Hirohito išgirs ir paklausys? Jis būdamas imperatoriumi ne tik save apsaugo nuo kaltinamųjų suolo, bet ir kitus karo kriminalistus. Juk keista būtų, jeigu Tokyo teismas nuteistų dvidešimt keturis militaristus pakarti, kuomet jų vadas ir inspiratorius sėdi imperatoriaus soste.

CIO ir Marshallo Planas

Komercinė spauda garsiai džiaugiasi, kad ir CIO konvencija karštai sveikino valstybės sekretorių Marshall ir pilnai užgyrė jo planą dėl Europos atstatymo. Atrodo, kad vyriausybės buvo koncentruotasi ant CIO. Mat, šiame judėjime randasi nemažai kairiųjų vadovaujamų unijų, tai norėta, kad CIO konvencija būtų uždėta ant rekordo, kaip užgirianti vyriausybės užsieninę politiką. Už tai jon kalbėti buvo pasiųstas pats valstybės sekretorius. Daug mažiau kreipiama dėmesio į Amerikos Darbo Federacijos konvenciją, kur, aišku, Marshall plano užgyrimas užtikrintas.

Taip pat netenka abejoti, kad dešinioji CIO vadovybės pusė iš anksto gerai pasidarbavo, kad į konvenciją gauti patį sekretorių. Viena, jie puikiai žino tokio aukšto valdininko įtaką į delegatus, antra — jie senai visa galva stoja už Marshall planą. Reikia pripažinti, kad jų strategija buvo gudri.

Tačiau CIO priimtoji rezoliucija, užgirianti Marshall planą, turi svarbių rezervacijų. Joje yra aiškiai pabrėžiama, kad Amerikos teikiama pagalba neturi būti naudojama reakcijos stiprinimui bei slopinimui tautų nepriklausomybės.

O tokiai pagalbai, aišku, niekas nesipriešina. Tokiai pagalbai, kuri nesudaro pagalbą gaunančių kraštų žmonėms politinio pavojaus, pritars kiekvienas amerikietis.

Sekretoriaus Marshall Prakalba

Savo prakalboje CIO konvencijai valstybės sekretorius Marshall išsireiškė labai abstrakčiai. Sakė, kad Amerika turi teikti Europai pagalbą. Be tokios pagalbos Europos kapitalistinės demokratijos negalėtų išsilaikyti. Kalbėjo, kaip svarbu žmonėms visur turėti civilines laisves ir demokratines teises. Nurodė, kad darbininkai turį vaidinti svarbų vaidmenį mūsų gyvenime.

Svarbiausias šių dienų klausimas esąs toks, "ar žmonėms bus palikta laisvai susiorganizuoti savo socialinį, politinį ir ekonominį gyvenimą pagal savo norą, ar jiems gyvenimą sutvarkys ir padiktuos mažytė grupė žmonių kurie pasisavino arbitratorišką galią?"

Klausimas geras, teisingai pastatytas. Iš tikrųjų klausimas yra, ar žmonėms bus palikta laisvai vesti savo gyvenimo reikalus, kaip jie geriausia išmano, ar saujelė finansinių karalių, kurie savo rankose turi visą Amerikos ekonominę galią, padiktuos jiems, kaip jie turi gyventi ir tvarkytis?

Kokį gi laisvą pasirinkimą gali turėti karo nuteriotų kraštų žmonės, kuomet mes jiems sakome: "Jeigu jūs nesusitvarkysite taip, kaip mes norime, mes jums neduosime duonos."

Churchill Gali Didžiuotis

Winston Churchill pareiškė, kad tai, ką jis prieš porą metų pasakė Fulton mieste, dabar yra Amerikos užsieninė politika. O jis tada, kaip žinome, reikalavo jokių nusileidimų Tarybų Sąjungai nedaryti ir ruoštis su ja susikirsti.

KAM TOS PASAKOS APIE "RUSIJOS EKSPANSIJĄ"?

I

Radijo komentatoriai ir komercinė spauda nuolatos šaukia, kad "Rusija plečiasi," kad "Reikia sulaikyti Rusijos ekspansiją." Net buvęs Valstybės Sekretoriaus pagelbininkas Mr. Dean Acheson sakė, kad Sovietai laikosi "ekspansijų" politikos.

Ką gi reiškia ekspansija? Tai reiškia, kad ta šalis plečia savo sienas, užkariauja naujus plotus. Bet bus gal daugeliui nuostabu, kad dabartinė Tarybų Sąjunga, kurią sudaro šešiolika sąjunginių respublikų ir apie trisdešimt autonominių, kurių žmonės liuosa savo valia susijungė į vieną federatyvę sąjungą, yra mažesnė, negu Rusija buvo 150 metų atgal.

Paimkime 1800 metus ir pažvelkime, kokius plotus tada užėmė Rusija, Jungtinės Valstijos ir Anglija. 1800 metais dar pasaulis buvo "didelis," dar daug plotų buvo neištirta, jie niekam nepriklausė. 1800 metais Rusija užėmė virš 8,580,000 ketvirtainių mylių plotą ir buvo **du kartus didesnė, negu į daiktą sudėjus Jungtines Valstijas ir tais laikais buvusią Britaniją.**

1800 metais, tai yra, veik 150 metų atgal, dabartinė Tarybų Sąjunga, tada žinoma, kaipo Rusija, buvo didesnė, negu ji dabar yra. Europoje jos rubežiai vietomis buvo toliau į vakarus, negu dabar, nes jai priklausė Lenkija. Tolimuose Rytuose Rusijai priklausė ne vien Sachalino sala, Kurilų salos, bet Alaska ir įvairios salos, nusidriekę iki San Francisco, Kalifornijos pakraščių.

Po 1800 metų Rusija, kaip matome, nepadidino savo plotų Tolimuose Rytuose, bet nustojo — pardavė Jungtinėms Valstijoms Alaską, nes matė, kad dėl jos reikės kariauti. Po 1800 metų Rusijos teritorijos kiek prasiplėtė tik Kazakstane (Užkaspijoje).

Per pastaruosius 150 metų Rusijai teko atlaikyti keli užsienio užpuolimai, kaip tai, Napoleono karai, sulaikymas turkų veržimosi, Krymo karas (1853-1855 metais,) kurį prieš Rusiją vedė Anglija, Francija, Turkija ir eilė kitų valstybių, Japonijos užpuolimas (1904-1905 m.), kurį atvirai rėmė Anglija ir Jungtinių Valstijų kapitalistai. Pagaliau Pirmas Pasaulinis Karas (1914-1918 m.), kada kaizerinė Vokietija ir jos talkininkės Austro-Vengrija ir Turkija veržėsi į Rusiją. Po Lapkričio Revoliucijos 18-kos imperialistinių valstybių intervencija, baisus karas (1918-1920 m.) ir ant galo Hitlerio ir jo sėbrų užpuolimas ir sunkusis Antras Pasaulinis Karas (1941-1945), kuriame Tarybų Sąjunga nešė didžiausius nuostolius.

Taigi, kaip matome, Rusija, o vėliau Sovietų Sąjunga per 150 metų vedė veik išimtinai tik **apsigynimo karus**, ne ji veržėsi į kitas šalis, bet ją puolė kiti.

Kalbos apie "Rusijos ekspansiją," "Sovietų veržimąsi į kitas šalis" yra niekas kitas, kaip tik pasakos tų, kurie nori kurstyti žmones, kenkti Amerikos ir Sovietų Sąjungos santykiams, bloginti taikos reikalus bendrai, o galų gale ta jų politika kenkia Amerikos žmonėms.

Faktas yra, kad Rusija 1800 metais buvo didesnė, negu dabartinė laisvų tautų Sovietų Sąjunga. Ji tada užėmė virš 8,580,000 ketvirtainių mylių. Net caristinė Rusija, pirm I-jo Pasaulinio Karo, 1914 metais užėmė 8,660,000 ketvirtainių mylių, o dabartinė Tarybų Sąjunga užima 8,390,490 ketv. mylių.

II

Dabar pažvelkime į Britanijos imperijos ir Jungtinių Valstijų augimą per pastaruosius 150 metų, — nuo 1800 metų. Anglijos imperialistai vedė visame pasaulyje užpuolimo — agresijos karus. Anglija 1800 metais valdė tik nedidelę dalelę Kanados ir Australijos, taipgi pakraščius Indijos, dabar jų imperija užima **13,332,054 ketvirtainių mylių,** neskaitant tokių kolonijų, kaip Palestina, Egiptas, Siamas ir daugelio kitų, kurios skaitomos "laisvomis" šalimis.

Jungtinės Valstijos per 150 metų pasiekė didžiausio išsiplėtimo. Nuo Amerikos Revoliucijos laikų, 1776 metų, iki 1853 metų Jungtinių Valstijų teritorija daugiau, kaip **aštuonis kartus paaugo.**

Jungtinės Valstijos 1800 metais užėmė **892,135 ketvirtaines mylias,** o dabar užima **3,022,387** ketvirtainės mylias. Reiškia, nuo 1800 metų paaugo **tris ir pusę kartų.**

(Prie šios skaitlinės neįskaitoma Alaska, kuri užima 577,390 ketv. mylių, Hawaii ir eilė kitų teritorijų.)

Įprasta tvirtinti, kad Jungtinės Valstijos nedaug turėjo karų. Bet gyvenime buvo kitaip. Kada išvakarėse Pirmo Pasaulinio Karo mūsų karo laivai bombardavo Meksikoje portus Vera Cruz ir Tampico, kada generolas Pershingas su armija "gaudė" tai Villą, tai Caranzą, tai Huertą, tai nebuvo skaitomas karas, tik "incidentas." Tokių "incidentų" buvo šimtai, kada Amerikos armija "darė tvarką" Panamoje, Colombijoje, Kuboje, Nikaragoje, Haiti ir daugelyje kitų šalių.

Visiems yra žinoma istorija karų prieš Ispaniją, Meksiką ir kitas valstybes, kurių pasėkoje buvo dideli plotai teritorijų prijungta prie Jungtinių Valstijų.

Kariniai istorikai yra atviresni. **"Istorija Amerikos Armijos"** atžymi, kad Jungtinės Valstijos iki 1903 metų turėjo **114 karų,** laike kurių buvo **8,600 vien armijos mūšių,** neįskaitant karo laivyno.

Paprastai "istorikai" neskaito karų prieš įvairias **indijonų gimines,** o tie karai ėjo ir buvo labai žiaurūs. Faktas yra, kad pirm baltųjų atvykimo, Amerika buvo apgyventa indijonų giminių, kurie turėjo savo kultūrą, didelius centrus. Matyti, kad tūliems "istorikams" atvykimas svetimų žmonių į indijonų šalį, ilgi ir sunkūs karai veik iki visiško senų gyventojų išnaikinimo, "nėra karai." Tai tik "incidentai" arba "įvedimas tvarkos." Pagal "Istoriją Amerikos Armijos," tai matome, kad Jung-

(Pabaiga 5-tam pusl.)

Antanas Stripeika

Antanas Stripeika

Gražų laiškelį gavome nuo Antano Stripeikos iš Elizabeth, N. J., prašome pasiskaityti:

"Gerb. Laisvės Adm. ir Draugas Bukny! Pranešu jums, kad L.D.P. Klubas buvo sušaukęs pažangiųjų elizabethiečių susirinkimą pasitarimui dėl pirkimo Brooklyne namo Kultūriniam Centrui ir dėl dienraščio Laisvės vajaus. Daugelis pasižadėjo šią savaitę pirkti namo bendrovės šėrų ir susiorganizavome burys vajininkų platinimui dienraščio Laisvės. Mano svejkata šiemet prasta, tačiaus su kitais pasidarbuosiu ir aš. Šie draugai apsiėmė būti vajininkais: K. Čiurlis, Geo. Kudirka, P. Taras, S. Liutkus, J. Wisboras, M. Rudzionis, P. Šiaulys, Wm. Paulauskas, A. Skairys, C. Andriūnas ir D. Burkauskas. Toliau tikimės ir daugiau pagelbininkų. Vajus bus vedamas LDP Klubo vardu. Prašome taip skelbti vajininkų surašė:

"Nors vėlokai pradėjome vajų, tačiaus mes esame nusistatę šiemet būti pirmoje vietoje.

"Drg. Bukny, malonėkite prisiųsti mums vajaus medžiagos dešimčiai vajininkų.

"Draugiškai,
A. Stripeika."

Gražus laiškelis. Linksma, kad elizabethiečiai stoja į vajų su stipriu nusistatymu ir kad remia namo įsigijimo reikalą.

L. Adm.

Laiškas Redakcijai

Gerbiama Redakcija:

Š. m. liepos 27 d. South Bostone įvyko lietuvių veikėjų pasitarimas, kuriame dalyvavo J. Gasiūnas. Ten buvo iškilęs klausimas dėl įsigijimo Lietuvių Kultūrinio Centro, dėl įsigijimo gero namo. Bostoniečiai tą sumanymą karštai rėmė.

Aš, vienas to susirinkimo dalyvių, labai nudžiugau, pamatęs "Laisvėje" (rugs. 24 d.), kad "turime namą, bet reikia pinigų."

Tuojau, ant greitųjų parašiau čekį vertėje $50, kad įsigijus du Namo Bendrovės šėrus, nors vieną šėrą jau iš seniau buvo turėjęs.

Labai džiaugiuosi, kad tokis pastatas gaunamas už tokią mažą pinigų sumą, — tik už $135,000.

Todėl, gerbiamieji Bostono ir apylinkės lietuviai, visi stokime talkon, — pavieniai ir organizacijos.

Kiekvienam yra didelė garbė būti Amerikos Lietuvių Kultūrinio Centro nariu!

Aš manau, kad visi mūsų veikėjai, visi mūsų geri draugai ir prieteliai stos šiton didžiulėn, garbingon talkon ir tuojau įsigys po keletą Namo Bendrovės šėrų; aš pradžią jau padariau.

Su pagarba,
Jonas Žekonis.

LAISVĖS VAJUS

Štai ką turime atlikti iki Naujų Metų:

$20,000 sukelti prenumeratomis;
$10,000 parengimais ir aukomis;
$1,500 Laisvės Bendrovės šėrais.

Stokime į darbą visi sukėlimui savo dienraščiui 1948 metams biudžeto! Stokime į darbą gavimui Laisvei naujų skaitytojų! Stokime į tą didžiąją talką apšvietos platinimui!

Gražus kontestantų surašas:

	Punktai
Brooklyno Vajininkai	**868**
M. Svinkūnienė, Waterbury, Conn.	**775**
K. & R. Žukauskas, Newark, N. J.	**732**
Hartfordo Vajininkai	**390**
L. Bekešienė, Rochester, N. Y.	**350**
V. J. Stankus, Easton Pa.	**292**
Philadelphijos Vajininkai	**288**
S. Kuzmickas, Shenandoah, Pa.	**280**
M. Janulis, Detroit, Mich.	**234**
P. J. Martin, Pittsburgh, Pa.	**204**
P. Bečis-F. Klaston, Gr. Neck	224
LLD 20 kp., Moterų Skyr., Binghamton	196
J. Bakšys, Worcester	140
V. Padgalskas, Mexico	104
P. Slekaitis, Scranton	100
P. Šlajus, Chester	88
J. Balsys, Baltimore	84
A. Navickas, Haverhill	84
C. K. Urban, Hudson	84
J. Stankevičius, Wilkes-Barre	75
F. Balsys, New London	56
K. Valaika, Cleveland, Ohio	56
E. Cibulskienė, Nanticoke, Pa.	56
J. Mockaitis-P. Baranauskas Bridgeport	52
H. Žukienė, Binghamton	48
A. Bernat, Los Angeles	28

Parengimais, aukomis ir šėrais biudžeto užtikrinimui gavome sekamai:

Brooklynas	$62.00
San Francisco, Cal.	37.00
Washingtona, Pa.	16.50
So. Boston, Mass.	15.00
Stamford, Conn.	13.00
Seattle, Wash.	10.00
Philadelphia, Pa.	7.00
Rochester, N. Y.	6.00
Waterbury, Conn.	5.00
Easton, Pa.	4.00
Cleveland, Ohio.	3.85
Hartford, Conn.	3.00
Chicago, Ill.	3.00
Binghamton, N. Y.	3.00
Worcester, Mass.	3.00
Scranton, Pa.	1.25
Detroit, Mich.	1.00

L. Žemaitienė, iš Hartford, Conn., prisiuntė naują prenumeratą ir atnaujinimų.

L. Bekešienė, Rochester, N. Y., rašo:

"Aš jau namieje po operacijos ir noriu tarti didelį ačių draugam, kurie atnešė prenumeratas į namus. Tas man davė daugiau energijos sustiprėti ir stoti darban. F. Kantenas pridavė nuo P. Vaivadienės $10, už prenumeratą $7 ir $3 aukų.

V. Bačiulis pridavė $10, užsimokėjo $7 už prenum. ir aukavo Laisvės reikalams $3. Taipgi A. Duoba ir S. Savage atsinaujino prenum. Širdingai ačiuoju draugams už kooperaciją."

Mūsų dainininkas, Stasys Kuzmickas, iš Shenandoah, Pa., puikiai darbuojasi vajuje. Prisiuntė kitą naują prenumeratą.

M. Janulienė, iš Detroit, Mich., taipgi prisiuntė prenumeratą ir atnaujinimų.

P. Bečis, iš Great Neck, N. Y., prisiuntė prenumeratą ir sakosi, kad bendrai su F. Klastonu darbuosis vajuje.

Veteranas vajininkas J. Bakšys, iš Worcester, Mass., prisiuntė naują prenumeratą ir atnaujinimų. Sakosi, kad tiktai pradžia.

Kiti vajininkai kurie įstojo į vajų ir prisiuntė prenumeratų: C. K. Urban, Hudson, Mass., E. Cibulskienė, Nanticoke, Pa. ir A. Bernat, Los Angeles, Calif.

Aukų gavome sekamai: Po $3: J. Pauža, Reading, Pa., Jurgis ir Elena Mikitai, Miami, Fla., A. Skirmontas, Maspeth, N. Y.

Po $2: Ona Arminas, B'klyn, N. Y., J. Kanapkis, Worcester, Mass.

Po $1: Anna Mažuikienė, Dorchester, Mass., B. Mizara, Worcester, Mass. ir P. Smalstis, Detroit, Mich.

Širdingai dėkojame už aukas ir prenumeratas.

Laisvės Adm-cija.

UŽMUŠTA AUTOMOBILYJ MOTINA, BET KŪDIKIS NEKLIUDYTAS

Chicago. — Automobilyje rastas kūnas Katarinos M. Wasil'ienės ir verkiantis nesužeistas 15 mėnesių kūdikis. Automobilis paliktas ties Cicero, Chicagos priemiesčiu. Wasilienė, 30 metų moteris, buvo primušta ir mirtinai subadyta.

Policija klausinėja jos vyrą Stephena Wasilių, 41 metų mechaniką. Jis sakė, kad pati dingus per porą paskutinių savaičių, bet jis tylėjęs, nenorėdamas nesmagumų iš policijos pusės. Įtariama, kad žmona draugavus su kitu vyru.

Madrid. — Ispanijos diktatorius Franko pareikalavo, kad "seimas" duotų jam teisę dalinti bei atiminėti bajorystės titulus.

Helsinki. — Suomija panaikino cenzūrą.

LITERATŪRA IR MENAS

Paskubinkime Festivalio Veiklą

Naujі Talentai Dar Ateina

Mes vėl gavome keletą talentų, kurie dalyvaus Festivalio programoje, pabaigoje lapkričio. Gerai žinomas solistas Albertas Vasiliauskas dalyvaus Festivalio programoje. Taip pat mažai žinoma mūsų publikai lietuvaitė, Biruta Senkus, kuri jau keli metai studijuoja muziką ir lavina balsą New Yorko muzikos mokyklose, tikimės, kad dalyvaus Festivalio programoje. Jaunuolis, piano solistas, Joseph Simel, iš Newark, N. J., dalyvaus festivalyje. Florence Kazakevičiūtė, gerai žinoma Brooklyno harmonistė, Aido Choro mokytojo sesutė, irgi gros festivalio programoje.

Grupės jau baigia ruošti savo repertuarus Festivaliui. Sietyno Vyrų Oktetas prisiuntė savo programą. Gavome eilę aplikacijų ir iš kitų kolonijų. South Brooklyne, Jono Juškos vadovaujamą dramos grupė, duos Festivaliui vieno veiksmo komediją "Mirties Laižybos." Bet Waterburio vaidintojai negalės dalyvauti.

Festivalio programos registracijai "dead line" jau čia pat. *Prašome visų, grupių ir pavienių, kaip greit galima, grąžinti programos išpildytas aplikacijas. Šis reikalas reikia atlikti labai trumpu laiku.*

Chorams, Kuopoms, Brolіškoms Organizacijoms

Paskelbti savo organizacijas, pasveikinti Festivalį programos knygoje dar galima. Ypač chorai, kurie dar nedavėte, neprisiuntėte savo pasveikinimo Festivalio Programai, turite greitai tai padaryti. Ypatingai čia liečia artimos apylinkės chorus, kuopas ir kitas organizacijas. Jūs galite išgarsinti savo organizaciją ir sykiu paremti Festivalį savo sveikinimais.

Kas reikiate, renkate sveikinimus, skelbimus Festivalio Programai, nelaikykite jų ilgai pas save, bet siųskite Festivalio Komiteto sekretoriui. Jau beliko keletas dienų programai skelbimų rinkimui. Programą reikia atiduoti spaudai.

Meno Reikalams Sesija

Mes jau pirmiau rašėme, kad laike šio Festivalio turėsime ir vieną gerą sesiją mūsų meno reikalų aptarimui. Meno reikalams sesija įvyks šeštadienį, lapkričio 29 d., 2 val. po pietų. Vieta bus paskelbta vėliau.

Svarbiausias tikslas šios sesijos bus: 1) Išgirsti pranešimus dalyvaujančių chorvedžių. Jų problemas, muzikos, meno, dainų reikalu. 2) Gerai paruoštas organizacinis raportas, kurį turi paruošti choro valdyba. Taip pat ir dramos grupės. 3) Aptarimai mūsų meno organizacinių reikalų, būtent, kaip pagerinti esamas meno grupes organizaciniai, kur galima organizuoti naujos grupės. 4) Gerinimas mūsų veiklos, pakėlimas artistinio lygio. 5) O svarbiausia, tai organizavimas sekančiais metais lavinimosi kursų, mokyklos. Tokia mokykla būtų tik trumpo laiko, suglaustoje formoje, atostogų laiku. Studentais numatoma mūsų meno veikėjai, turinti jau prasilavinimo muzikoje ir kitose mūsų meno veiklos šakose.

Kas turi ir privalo dalyvauti šioje meno veiklai aptarti sesijoje? Žinoma, pirmiausia mūsų meno darbuotojai, chorvedžiai, visi chorų, dramos grupių nariai ar jų delegatai. Bet to neužtenka. Mūsų menas nėra ir negali būti tik pats sau, kurie jį pildo, atlieka. *Tad šioje sesijoje privalo dalyvauti visos mūsų brolіškos organizacijos, LDS ir LLD kuopos, nepaisant, kad jos nepriklauso LMS organizacijoje. Rinkite savo delegatus artimiausiame susirinkime.*

Sveikinimai-Komplimentai Festivalio Programai

Sveikinimų-komplimentų vėl gavome nuo organizacijų ir pavienių meno-kultūros rėmėjų. Iš Detroito Alda Liminsky, Aido Choro sekretorė, mums rašo: "Aido Choras nutarė pasveikinti Rytinių Valstijų Festivalį su $10. Taip pat pavieniai sveikina festivalį. Mary Geraltauskas $5, Charles Juodaitis ir Albertas Reje po $1. Viso siunčiu $17."

LDS veikėjas, S. Kuzmickas, rašo: "Siunčiu čekį vertės penkių dolerių nuo LDS 34 kuopos meno festivalio pasveikinimui."

Iš Waterburio rašo draugė M. Svinkūnienė: "Bronė Lucas sveikina festivalį su $2." Bronė Lucas (Rasimavičiūtė) yra solistė, chorvedė ir žymi muzikos mokytoja. Mes tikimės, kad Bronė dalyvaus ir festivalio programoje.

Bet grįžtame į Brooklyną, nes čia įvyks pats festivalis ir, žinoma, bruklyniečiams teks daugiausia prisidėti prie meno festivalio. Štai, M. Nazveckas, jis sveikina festivalį su $10. Taip pat Vincas ir Ona Čepuliai sveikina festivalį su $5. Na, o LLD 185 kuopa prisidėjo prie LMS III Apskrities ir prisiuntė duoklių $2.

Visos šios apylinkės kuopos, klubai ir kitos organizacijos gali tapti LMS Apskrities nariais. Taip jūs galite prisidėti prie stiprinimo meno organizacijos ir veikimo.

Kiek seniau, per Robertą Feiferį, festivaliui aukojo po $1: D. M. Šolomskas, V. Rudaitis, P. Laveckas, A. Čiubertienė, A. J. Merkys, J. Kuodis, St. Reimond, J. Kazakevičius ir V. Paukštys.

Daugiau Sveikinimų-Skelbimų Gavome

J. J. Mockaitis nuo LLD 63 kp., Bridgeport, Conn., sveikina Festivalį su $5. Brooklyniečiai K. Balčiūnas ir J. Vitkūnas po $2. J. Steponaitis sveikina Festivalį su $5 auka. V. Pranaitienė, kuri dalyvaus Festivalyje veikale "Mirties Laižybos," sveikina Festivalį — $5. Jonas Juška, minėto veikalo režisierius, taip pat $5.

Bet dar didesnių sveikinimų turime. Mylda Žukas, žmona mūsų kompozitoriaus ir chorvedžio Walterio, sveikinimų ir skelbimų Festivalio programai surinko ir pridavė $200. Na, o viena mūsų veikėja, brooklynietė, May F. Merk, sveikinimų ir skelbimų surinko už $226. Visi sveikinimai, skelbimai tilps Festivalio gražioje programos knygoje.

Pasirodo, kad meno, dainų, vaidinimų, muzikos iškilmė turi pritarimo publikoje ir tarpe lietuvių biznierių, tik reikia darbuotojų. Reikia žmonių, kurie gali šiam reikalui padirbėti.

Didžiausia Garbė ir Padėka

Ir čia mes negalime neišreikšti didžiausią ir širdingiausią pagarbą ir padėką mūsų meno-kultūros didžiausiam patriotui ir rėmėjui. Mūsų meno-kultūros istorijos lapuose niekuomet neišdils vardas Lietuvos Draugo. Šis Draugas visuomet, po keletą kartų, ateina talkon su gausia parama mūsų darbui, kuris reiškia meną, dainą, vaidybą, auklėjimą naujų talentų.

Lietuvos Draugas rašo, tai verčia iš kitų kalbų veikalus. Mūs chorai ir solistai dainuoja jo rašytas ar verstas dainas. Vieton reikalauti atlyginimo už savo darbus, mūsų meno Draugas dar ateina talkon su didžiomis aukomis.

V. Bovinas,
Fest. Komit. Sekret.

Meno Sąjungos Centrui, ir Visiems Draugams

PRANEŠIMAS

Šiuomi pranešu Meno Centrui ir visiems draugams, kad aš sutaisiau-surašiau naują veikalą scenai (vaidinimui). Veikalas užvardintas sekančiai: "Gyvenimo Bangos," drama penkiuose aktuose, iš lietuvių gyvenimo Amerikoje.

Tą veikalą sutaisiau, kaip čia pasakius, — ne iš savo galvos, kaip kiti rašytojai padaro, t.y., parašo, supina dramas, bet sudramatizavau R. S. Maptūno apysaką "Gyvenimo Bangos," kuri prieš 15-20 metų ėjo ir per Laisvę.

Gal kai kas pamanys, kad penkių aktų scenos veikalas bus labai ilgas? Bet taip nėra. Visus apysakoje piešiamus dalykus suėmiau kaip galima trumpiausia. Bet negalima buvo apsieiti be penkių aktų.

Taigi, medžiaga imta iš apysakos, bet reikėjo kai kas pridėt ir pakeist, kad tiktų vaidinimui.

Mano manymu, apysaka buvo graži, tad iš tos medžiagos ir scenos veikalas yra gražus, pamokinantis; parodo, kaip gyvenimo bangos siūbuoja, kaip gyvena turčiai ir darbininkai, angliakasių streikas, provokacija ir unijos lokalo pirmininkas liekasi pasmerktas kalėjiman. Paskutinis aktas parodo teismą, kuriame yra teisiami buvę milionieriai už nužudymą savo kūdikio. Į teismą liekasi pašaukta ir suareštuoto unijos pirmininko žmona, kuri tarnavo pas tuos milionierius. Teisiami milionieriai nežino, kad teisėjas yra jų sūnus, apie kurį eina tyrinėjimas. Minimo unijos pirmininko sūnus likosi pavogtas, užaugo ir nežinojo, kad jo tėvas randasi kalėjime, ir kad jo augintojas — tėvas, mainų savininkas įdėjo jį kalėjiman. Teisme viskas išsiaiškina ir pasidaro visus jaudinanti scena.

Veikalas prasideda nuo Antano atvažiavimo Amerikon, ir užsibaigia teismabutyje, teisiant buvusius milionierius. Taigi, pakartoju, jog aš manau, kad veikalas geras ir gražus, galima jį vaidinti. Tačiaus mano manymas ir pasilieka tik manymu. Reikia ,kad kiti draugai jį pamatytų — pastudijuotų. Daktaras Palevičius jį perskaitė ir sakė, kad "veikalas neblogas, galima suvaidinti."

Nežinau, kas daryti: siųsti jį Meno Centrui, ar kur kitur? Būtų labai gerai, jei draugai duotų man patarimą. *Mikas Detroitietis,*
5808 Lemay Avenue,
Detroit 13, Michigan.

Laisvės Redakcijos Pastaba. — Mūsų nuomone, savo kūrinį turėtumėt pasiųsti LMS Centrui (Sekretorius L. Jonikas, 3116 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.). Jis leidžia scenius veikalus, tad, jei tik bus tinkamas, išleis ir jūsiškį.

Jonas Juška: Uolus Scenos Darbininkas

Nėra Didžiajame New Yorke to lietuvio, mūsų teatro lankytojo, kuris nebūtų girdėjęs arba matęs scenoje Jono Juškos. Ilgametis Brooklyno gyventojas, Jonas Juška ne tik per virš 30 metų vaidina, bet ir darbuojasi progresyvių lietuvių judėjime. Nebuvo to didesnio darbo, prie kurio jis vienokiu ar kitokiu būdu nebūtų prisidėjęs. Taigi jis yra gerai žinomas ir plačiojoj Amerikos lietuvių visuomenėje.

Kaipo asmuo, Jonas Juška yra malonus, kuklus, visuomet gerai nusiteikęs, linksmo būdo ir pilnas energijos žmogus. Nors amžiumi nėra jaunuolis, — jo sūnus, chemijos daktaras Henris, jau yra tėvas — tačiau mūsų pramogose ir visokiuose darbuose Jonas visuomet jaunuoliškai nusiteikęs; retai kur kitur tokį žmogų tesurasi.

Bet ne apie "visą" Joną Jušką aš čia noriu pakalbėti. Man rūpi apie jį paberti keletas žodžių kaipo apie menininką, apie aistringą scenos mėgėją, apie uolų vaidintoją ir režisorių.

JONAS JUŠKA

Turime įsisąmoninti tuo, būtent, dalyką, jog mūsų sceninis menas nepaprastai daug prisidėjo ir prisideda prie paskleidimo bendrų kultūrinių šviesulių mūsų visuomenėje. Nepaisant pasireiškiančių visų jame nedateklių, sceninis menas suvaidino ir tebevaidina didžiulę rolę mūsų visuomenės kultūrinio lygio pakėlime, jos švietime, jos auklėjime ir daugelio įtraukime į bendrąjį visuomeninį darbą. Atimk iš mūsų judėjimo sceninį meną, atimk dainą — judėjimas susiaurės, apsilps, — žodžiu, sumenkės. Taigi kiekvieno ištikimai ir nuolat dalyvaujančio sceniniame mene asmens vaidmuo yra taip pat svarbus, kaip, sakysime, kalbėtojo, laikraščio bendradarbio ar mūsų organizacijų veikėjo.

Iš pat savo jaunų dienų Jonas Juška aistringai pamilo sceninį meną. Jis tam turėjo pašaukimo ir noro.

Tik įsivaizduokime: dar 1913 metais, būdamas jaunuoliu, menkai tegalėdamas angliškai susikalbėti, Juška įstojo į *Universal Pictures* studiją-mokyklą, veikusią New Yorko mieste, kurioje ruošė filmams aktorius. Studija nepriėmė mokinių nemokamai ir mūsų Jonas, nepaisydamas to, turėdamas karšto noro susipažinti su filmų gamybos metodais ir filmų aktorių uždavinias, lankė ją ir mokėsi; ne kartą jam teko ir vaidinti kaipo ekstravam aktoriui.

— Minėta kompanija, — sako Jonas, — turėdavo mokyklą New Yorko mieste, o filmus traukdavo Fort Lee, New Jersės valstijoj. Taigi ir aš kartais gaudavau padirbėti kaipo ekstra paimtas aktorius. Žinoma, man duodavo roles streikierio arba indijono . . .

Tais pačiais metais Jonas Juška pradėjo vaidinti ir lietuvių scenoje, — patapo uoliu jos mėgėju. Anais laikais Brooklyne dažniausiai režisuodavo Juozas Šukys. Jo vadovybėje išsiauklėjo gerokas skaičius scenos mėgėjų. Pats Šukys mėgo režisuoti ir suprato statomųjų veikalų svarbą.

Jonas Juška jau vaidino 1913 metais "Žmogžudžiuose" ir "Marijoj Magdalietėje," statytuose Brooklyne.

Taigi šiemet sukanka 34-ri metai, kai Juška dirba scenoje!

1916 metais jis pradėjo režisuoti. Pirmuinis jo režisuojamas veikalas buvo Br. Vargšo drama "Kryžius." Vėliau jis režisavo ne tik dramas-komedijas, bet ir operetes.

Tarp daug kitų jo režisuotų veikalų galima suminėti: "Daktaras iš Prievartos," "Erškėčių Taku," "Gražioji Mageliona," "Tamyla," "Pepita," "Nepasiektas Tikslas," "Amerika Pirtyje," "Išdykusi Pati," "Kada Kaimas Nemiega," "Kuprotas Oželis," "Lietuvos Žiedai" ir t.t., ir t.t. Iš viso jis, kiek atmena, surežisavo 38-nis veikalus!

Jis režisavo ir dažnai juose pats rolę imdavo.

Režisuoti — sunkus, įkyrus darbas. Dažnai tenka turėti reikalų su visiškai "žalia medžiaga," — turėti reikalų su visokių temperamentų žmonėmis. Ne kiekvienas gali režisuoti, nes tai darbas, reikalingas ne tik žinojimo, o ir didžiulės kantrybės, gerų nervų, mokėjimo "susijkalbėti" su scenos mėgėjais, — apgalvoto takto.

Jonas Juška kaip tik turi daug pakantos ir gerą charakterį. Jis čia repeticijose kurį nors vaidintoją išbars, smarkiai išbars, bet žiūrėk, vos repeticijos pasibaigė, — Jonas ir vėl šypsosi ir priėjęs prie išbartojo draugiškai kalbasi, tarytum nieko nebūtų įvykę. Tai reta gamtos dovana; toli gražu ne visi mes ją turime.

Ką gi daugiau jis veikė scenoje? Paklausykite:

— Režisuojant J. Kačergiui, vaidinau komedijoje "Farmazonuose" ir "Dviejuose Broliuose;" režisuojant J. Valenčiui, vaidinau pjesėje "Prieš Srovę"; režisuojant Ald. Šertvietytei, vaidinau komedijoje "Moterims Neišsimeluosi." Dažnai vaidindavau kituose veikaluose. Seniau kadaise sakydavau "Džian Bambos" spyčius ir kitokius monologus.

Jonas Juška yra parašęs keturis sceninius veikalus, kurie visi buvo statyti Brooklyne ir turėjo pasisekimo: "Rusijos Bolševikų Darbo Biuras," "Dvaro Bernas," "Išdykusi Pati" ir "Lietuvos Žiedai."

Ką Juška studijuoja?

— Teatralines knygas studijavau ir studijuoju, — daugiausiai K. Stanislavskio raštus, kaip tai "An Actor Prepares" ir kt. Taipgi "Play Directing," parašytą Allen Crafton'o. Šiuo metu mokau komediją "Mirties Lažybos" ir mokausi rolę Dauguviečio pjesėje "Naujoji Vaga," vadovaujant J. Kuodžiui.

Kaip matome, Jono Juškos gyvenimas yra kupinas naudingų, gražių darbų, atliktų be jokių savanaudiškų, medžiaginių išskaičiavimų, kadangi niekas niekad jam nėra už tą triūsą teikęs piniginško atlyginimo. Tokia jau mūsų sceninio meno darbininkų dalia!

Gražiai Literatūros Draugijos 24 kuopa ir Liet. Darbininkų Susivienijimo 46 kuopa (tom kuopom Jonas Juška priklauso ir ten darbuojasi) padarė, nutardamos suruošti bankietą jam pagerbti, jo darbams įvertinti. Ruošėjai skelbia, jog šiemet sukanka 30 metų, kai Juška veikia sceninio meno srityje, — turėtų būti 34-ri. Bet tai mažmožis. *Bankietas įvyks š. m. spalių 26 d., Lietuvių Piliečių Klubo salėje, Brooklyne.*

Šia proga, be abejo, sceninį meną mėgiančioji Brooklyno ir Amerikos lietuvių visuomenė palinkės Jonui Juškai daug, daug sveikatos ir energijos, kad jis galėtų dar ilgai dirbti pamylėtąjį savo darbą!

Rojus Mizara.

SIDNEY WEBB

Š. m. spalių mėn. 13 d. Anglijoje pasimirė žymus visuomenininkas **Sidney Webb.** Jis buvo 88 metų amžiaus.

Sidney Webb buvo vienas žymiausiųjų šių laikų anglų. Prieš ketverius metus mirė jo žmona, Beatrice, — taipgi žymi visuomenininkė ir publicistė, kaip ir jos vyras. Abu jiedu dirbo išvien; abu jiedu rašė ir rašė bendrai tuos pačius veikalus, vienas kitą papildydami.

Velionis Webb'as buvo "vaikščiojanti enciklopedija," anot Bernardo Shaw. Jis nepaprastai daug skaitė, daug tyrė ir studijavo.

Webb'ai buvo Fabijų Draugijos įkūrėjai — socialistinės intelektualų draugijos, kuriai kadaise priklausė nemažai pačių žymiausiųjų anglų.

1929 metais velionis įėjo į MacDonaldo darbiečių valdžią, — berods dominijų ministru, — bet kai 1931 metais darbiečių valdžia griuvo, tuomet jis parašė jai aštrią kritiką.

Kai jis įstojo darbiečių valdžion, Anglijos karalius jį padarė lordu — **Lord Passfield,** — bet jis labai nenoriai tąjį titulą priėmė, o jo žmona, Beatrice, niekad juo nesidangstė, niekad nesivadino "lady Passfield'iene," bet paprasta Beatrice Webb.

Abu Webbai parašė daug knygų ir brošiūrų, bet patsai kapitalis, pats didžiausias jų literatūrinis palikimas bene bus dviejų tomų stambus veikalas apie Tarybų Sąjungą, "Soviet Communism: A New Civilization."

Prieš antrąjį pasaulinį karą abu seneliai Webbai nuvyko Tarybų Sąjungon ir ten studijavo socialistinio krašto žmonių gyvenimą, santvarką. Prisirinkę krūvas medžiagos, jiedu grįžo Anglijon ir parašė veikalą, "U S S R in Construction", kuri buržuazija sutiko labai šaltai dėl to, kam jie palankiai atsiliepia apie sovietinę santvarką.

Abu velionys Webbai buvo artimi didžiojo dramaturgo George Bernard Shaw'o draugai; turėjo jiedu draugų visame pažangiajame pasaulyje.

Webb'ų darbai kultūringosios žmonijos istorijoje niekad nebus pamiršti.

R. M.

Washington. — 100 žymių amerikonų ragina Trumaną sueit į asmeninį pasitarimą su Stalinu.

THE HEIRESS

WENDY HILLER, lovely English screen star remembered from the Academy Prize Winning film "Pygmalion," co-stars with Basil Rathbone in Fred F. Finklehoffe's stage production of "The Heiress" coming to the Biltmore Theatre on Monday, September 29. Jed Harris is directing.

PASKUTINIS CARAS

—10-4-47— ★ (Istorinė Apysaka) ★ —13—

Parašė **Justas Paleckis**

(Tąsa)

— Mieloji Aliks, jūs žinote apie mano atvykimo tikslą. Jei norite suteikti begalinę laimę man ir mano tėvynei, — aš prašau priimti mano ranką ir širdį, — iškilmingai ištarė Nikalojus tuos lemiančius žodžius, kuriems jis ilgai ruošėsi ir kurių taip drovėjosi, ir dar pridėjo: — O aš pats pasižadu jums, Aliks, būti ištikimas iki karsto lentos ir suteikti jums laimę, kokią tik leis mano jėgos. Tikėkit manim, aš kalbu ne tik oficialiai, bet kalbu iš visos, seniai jus mylinčios, širdies.

Princesė Alisa susijaudino. Jos širdis triumfavo, bet ji susivaldė ir stengėsi būti rami ir šalta, neparodyti savo jausmų. Ji tyliu, kiek drebančiu balsu, akimirką į Nikalojų pažvelgusi, paskui akis nusukusi į langą, tarė:

— Taip, Niki, tie žodžiai nėra man nelaukti ir mane perspėjo apie jūsų kelionės tikslą. Aš aukštai įvertinu jų reikšmę ir jūsų kilnų pasiryžimą. Bet aš ilgai svarsčiau ir galvojau, prisiminiau visas aplinkybes iš mano apsilankymų Rusijon. Galvodama, kad reiks kada nors ištekėti, pirmiausia sąlyga sau stačiau, kad tai būtų ne "politinės vedybos," kurių auka aš nenoriu būti, bet vedybos iš meilės . . .

Daugiau valdyti susijaudinimo ji nebegalėjo ir papliupo ašaromis. Nikalojus, greta atsisėdęs ir apkabindamas ją, ramino ir maldavo nesijaudinti.

— Aliks! — kalbėjo Nikalojus, jai kiek nurimus. — Gal mano toks būdas, kad aš tau savo laiku atviriau neišreiškiau savo jausmų. Bet aš tave myliu ir seniai myliu. Nebuvo man didesnės svajonės, kaip prašyti tavo rankos. Čia ir kalbos negali būti apie kokias "politines vedybas," čia kalba mano širdis. Aš tau parodysiu savo dienyną, iš kurio matysi, kad dar prieš penkerius metus aš troškau tave matyti ir daug kartų pakartodavau, kad "mano svajonė — kada nors vesti Aliks!" Kad ligšiol negalėjau tau apie tai atvirai kalbėti, tai ne aš kaltas, juk aš nesu laisvas. Bet dabar džiaugiuosi, kad visos kliūtys nugalėtos, ir štai aš esu prie tavo kojų. Aliks, nuoširdžiai tau sakau — būk man ir mano tėvynei Saulės Spindulėliu, apie kurį aš taip seniai svajojau.

Niekada taip iškalbingas nebuvo Nikalojus, kaip šį kartą, kada jis kalbėjo giliai sujaudintas. Alisa, vis dar ašarodama, bet pasiryžusi susivaldyti, tarė:

— Tai buvo seniai ir aš tikiu, kad tai buvo. Aš tai jaučiau ir man brangus buvo tas jausmas . . .

— Ačiu, Aliks, ačiu, brangioji, už tuos žodžius, — bučiuodamas jai ranką, įterpė Nikalojus.

—. . . Bet . . . bet vėliau . . . paskui . . . toji balerina . . . aš gavau laišką . . .

Ir vėl ji pradėjo verkti.

— Aliks, meilute, jei kas ir buvo, tai praėjo ir niekada daugiau nebebus, aš tau prisiekiu. Ir tai čia daug tuščių plepalų. Prisipažįstu, buvo maža nuodėmėlė, bet man pačiam dėl to skaudu ir nejauku. O apie laišką man sakė Ella. Tai tik šlykščios anoniminės melagystės, kurios rodo jų autorių niekšiškumą. Aš suprantu, kaip tai galėjo sudrumsti tavo skaisčią sielą. Bet, Aliks, tikėk man, niekas nebus tau ištikimesnis ir paklusnesnis už tavo Nikį.

— Niki, o kaip tavo mama? Atvirai pasakyk, ar ji vis dar prieš mane nusistačiusi? Tai mane labai kankina.

— Mama mane palaimino į šią kelionę ir prašė tave sveikinti. Ji visiškai pritaria. Taigi, viskas tvarkoj ir mane ypač džiugina, kad tu iš esmės sutinki.

Iki pat 12 valandos aiškinosi jie, bet šį kartą liko galutinai nesusitarę. Nikalojus maldavo nekelti jokių abejonių ir neapsunkinti jo padėties. Bet Alisa puikiai vartojo tokiais atvejais paprastus moters ginklus. Vidujiniai džiūgaudama, ji stengėsi parodyti šaltumą ir išdidumą, norėdama jį labiau iškvosti ir įsitikinti, kad jis tikrai ją myli. Ji ginčijosi, dvejojo ir, pagaliau, užsispyrė nenorinti persikrikštyti ir pereiti į pravoslavų tikybą, kaip to reikalavo Rusijos sosto įstatymai. Šio tikybos klausimo neišsprendę, bet jau nurimę nuo pirmutinio susijaudinimo, jiedu išsiskyrė ir nuvyko pusryčiauti pas tetą Mari. Paskui Nikalojus, Alisa ir visi giminės dalyvavo atvažiavusios Anglijos karalienės Viktorijos sutikime.

Ir kitą dieną pasikartojo beveik tas pat. Nikalojus vėl ilgai kalbėjosi su Alisa, vėl įtikinėjo, ragino ir maldavo, o ji vis dar priešinosi. Bet ir jiems, ir visiems buvo aišku, kad jų susitarimas turi įvykti .Tą dieną atvažiavo į Koburgą kaizeris Vilhelmas. Kitą dieną įvyko Alisos brolio Ernesto vestuvės su princese Diki-Viktorija. Nikalojus su Alisa dalyvavo jų civilinės metrikacijos formalumų atlikime miesto valdyboj, paskui nuvyko į vestuvių apeigas bažnyčioj. Nikalojui giliai širdį palietė pastoriaus žodžiai apie šeimyninį gyvenimą, kurie labai atitiko jo pergyvenamai nuotaikai. Jis pasijuto be galo laimingas, kai pamatė Aliks žvilgterėjus į jį ir jis akimirką pažiūrėjo į jos akis. Ak, kaip tą mirksnį jis norėjo įžvelgti į jos sielą! Tuo tarpu visi domėjosi ne tiek jaunavedžiais, kiek jais, būsimais sužadėtiniais.

(Bus daugiau)

LMS VEIKLA

Rytinių Valstijų Menininkų Sąskridis

Jau tik apie pusantro mėnesio laiko beliko iki Rytinių Valstijų Lietuvių Menininkų Festivalio. Chicagiškių menininkų grupė jame atstovaus Vidurvakarius.

Chicagiečiai nevažiuos tuščiom. Rytiečių sąskridį sveikins chicagiečių organizacijos ir pavieniai. Tie sveikinimai tilps Festivalio programos knygoje. Viena diena, Radijo Klubo piknike, gauta virš 50 individualių sveikinimų.

Jei dar neprisidėjote, galite tai padaryti šiandien ir rytoj — sveikinimai turi būti išsiųsti ne vėliau pirmadienio ryto. Iki tam laikui sveikinimus galite priduoti LMS centro sekretoriui, jei patiems neparanku siųsti tiesiai Brooklynan.

Dar Vienas Naujas Veikalas

Paskutiniame C. K. posėdyje nutarta tuojau išleisti R. Mizaros parašytą komediją *"Ponas Amerikonas."* Tai bus jau ketvirtas scenos veikalas, išleistas šiais metais: Žemaitės - Miliūno "Klampynė" ir "Marti," abi diktos dramos, ir dvi komedijos — Onos Petrutienės "Fifty-Fifty" ir Mizaros "Ponas Amerikonas."

Pastaroji komedija yra gana didelė užpildymui viso vakaro programos. Pastatymui reikalinga paprasčiausių scenerijų. Komediją gali pastatyti ir mažesnės kolonijos, su mažiau jėgų. Priimsime jau ir užsakymus. O jeigu su užsakymu dar "pastrošysite" kuo greičiausia išleisti — ir tą padarysime.

Prisiminus apie užsisakymus scenos veikalų iš Centro, leiskite paklausti sekamo: Kodėl lig šiol dar neužsisakė nei "Klampynės," nei "Marčios" sekamos menininkų organizacijos: Lietuvių Teatrališkas Ratelis Montello, Liet. Liaudies Teatras Detroite, Menininkų Grupė Clevelande, Lietuvių Liaudies Teatras Brooklyne, Teatrališkas Ratelis Stoughtone?

Prašyte prašosi nuožiūra, kad tie draugai aštriai bartų Centro Komitetą, jei nebūtume išleidę tokių brangių veikalų, kaip Miliūno dramatizuotos mūsų klasikės Žemaitės apysakos.

Ir Choram Gera Žinia

Jaunas mūsų kompozitorius Frank Balwood-Balevičius sukūrė tris kompozicijas (žodžiai St. Jasilionio) ir jau tūlas laikas atgal prisiuntė LMS centrui. Pastarąjame C.K. posėdyje muzikos komisija davė prielankų raportą ir nutarėme bent dvi kompozicijas tuojau išleisti. Kaip greit bus atliktas techninis darbas ir dainos atiduotos spaudon, paskelbsime daugiau smulkmenų.

Duoklės

Paskutinėm dienom organizacijos ir pavieniai gražiai pradėjo mokėtis duokles. Gal "pamačijo" tas, kad visiems, kurių duoklės buvo užsilikusios, išsiuntinėjau paraginimo laiškus. Daugelis prisiųsdami duokles pažymi, jog "jau seniai taip turėjau padaryti." Na, bet geriau vėliau negu niekados . . .

Pinigai gauti už duokles, literatūrą, aukos bus investuotos išleidimui daugiau scenos veikalų, dainų, o gal ir operečių. Kitais žodžiais sakant, juo daugiau centran suplauks pinigų, tuo daugiau galimybių paskleisti, įšpopuliarizuoti lietuvių liaudies meną.

Tiesa, centre tai reikš daugiau darbo. Bet nesigailėkite mūs. O pasimokėję duokles, gavę naujų narių į LMS turėsite teisę pareikalauti ir daugiau darbo iš C.K. narių. Nesirūstinsime.

L. Jonikas.

J. Butėnas.

N. V. GOGOLIS

(Tąsa)

Bet tai vis smulkioji Gogolio kūryba. Su "Revizorium" ir "Mirusiomis sielomis" jis išėjo į plačiąsias temas. Čia ištisų sluoksnių — apskrities valdininkijos ir dvarininkijos — gyvenimas. Čia prieš akis jau ne Ukrainos užkampiai ar Petrapilio valdininkijos pasaulis, o "visa Rusija." Šiuose veikaluose jo tipai apibendrinti; negalima niekaip geografiškai nustatyti, kuriame miestelyje vyksta "Revizoriaus" veiksmas ("iš čia nors trejus metus grūskis, tačiau iki jokios valstybės neprivažiuosi"), taip pat nežinomas ir gubernijos miestas N, į kurį atvažiavo Čičikovas.

"Revizoriuje" aš ryžausi surinkti į vieną krūvą visas kvailystes Rusijoje, kurias... aš žinojau... ir vienu kartu iš visų pasijuokti." Taip Gogolis pats paaiškino savo komedijos užmanymą. Komedija parašyta, remiantis anekdotu, kuris daugelį kartų buvo naudotas tarptautinėje literatūroje įvairiais varijantais— vadinamosios "apsirikimų komedijos": kai laukiama vieno asmens, o atsitiktinai pasipina visai kitas, kurį palaiko laukiamuoju. Šitas siužetas dominęs ir Puškiną, bet jis jo nepanaudojęs, užleisdamas Gogoliui. "Revizorių" Gogolis rašė keletą metų, vis keisdamas vienas scenas kitomis, braukydamas, papildydamas. Pagaliau rezultate išėjo puiki komedija, ypatingai originali aniems laikams: kad joje nėra meilės istorijos, kad kaltininkas nenubaudžiamas. Chlestakovas išvengė bet kokios "bausmės". Taip pat žiūrovui neaišku, kas bus ir su suakmenėjusiais valdininkais, atvažiavus tikrajam revizoriui. Autorius pats "nubaudė" savo herojus, menine tiesa, parodydamas jų veiklą, jų veidą.

"Revizorius", pasirodęs spaudoje, turėjo neapsakomo pasisekimo skaitytojų tarpe. Knyga ėjo iš rankų į rankas, buvo skaitoma ir perpasakojama. "Revizoriaus" tipų pradėjo visi ieškoti savo aplinkoje ir greit jų surasdavo: beregint vienas būdavo pavadinamas Chlestakovu, kitos Ana Andrejevna ar Marija Antonovna ir t.t. Jie visi vaikščiojo Maskvoje, Tverės bulvaru. Kitose vietose — taip pat. O ką kalbėti apie "Revizoriaus" pasirodymą scenoje! Pats autorius pastebėjo visus sukėlęs ant kojų, įsigijęs daug priešų. "Revizorius" buvo ir tebėra mėgiamas ne tik rusų, bet ir kitų tautų scenoje.

1835 m. spalio mėn. Gogolis pranešė Puškinui: "Pradėjau rašyti "Mirusias sielas", siužetas išsitęsė į ilgą romaną ir, atrodo, bus gana juokingas... Aš noriu šiame romane parodyti nors iš vieno kampo visą Rusiją." Pirmuosius skyrius Gogolis paskaitė Puškinui ir padarė štai kokį įspūdį: Puškinas, klausydamas romano, "pradėjo pamažu darytis liūdnesnis, liūdnesnis ir pagaliau pasidarė visai liūdnas. Kada skaitymas baigėsi, jis ištarė: "Dieve! kaip liūdna mūsų Rusija!" Laikinai pertraukęs rašęs romaną, Gogolis prie jo grįžo būdamas užsienyje. 1836 m. iš Paryžiaus rašė Žukovskiui: "Visa pradėta perdirbau iš naujo, daugiau apgalvojau visą planą... Koks didelis, koks originalus siužetas! Kokia įvairi visa medžiaga! Ja reiškiasi visa Rusija..." Sumanęs šį romaną, Gogolis svajojo "Mirusias sielas" baigti kaip poemą, kuri turėjo "paskatinti į aukštesnį rusų žmogaus gyvenimą", įkvėpti į "gražų" gyvenimą, pravesdamas savo svarbiausiąjį siužetinį herojų, niekšą Čičikovą, iš niekšybės "pragaro" per dorovinės pataisos "skaistyklą" į idealios ateities "rojų." Pirmajame tome autorius davė tiktai niekšingus ir žemus žmones, pažadėdamas geresnius žmones ir charakterius duoti kitose dalyse. Antroje, sudegintoje, dalyje Gogolis davė teigiamų tipų, kurie pasiryžę išbristi iš esamos balos ir tobulinti gyvenimą. Deja, šitos dalies teliko nuotrupos, trečioji dalis nebuvo nė pradėta. Jeigu pirmasis "Mirusių sielų" tomas išėjo kaip didžiausias Gogolio kūrybinis laimėjimas, tad tolimesnioji romano tąsa parodė jo kūrybinę tragediją, kuri aukščiausiu laipsniu pasireiškė sunaikinant rankraščius.

(Daugiau bus)

Kapas, kur Naciai Palaidojo 40,000 Nužudytų Rusų

Varšava. — Lenkų valdžios komisija, tyrinėjanti karines nacių piktadarystes, rado ties Deblinu milžinišką kapą, kur vokiečiai užkasė 40,000 savo nužudytų rusų.

San Francisco. — Darbo Federacijos suvažiavimas priėmė rezoliuciją prieš verstiną rekrutavimą taikos metu.

CHICAGOS ŽINIOS

UŽVEDĖ BYLĄ PRIEŠ OPEROS DAININININKĘ

Mrs. Adrienne Ellis, 1933 S. 48th Ct., Cicero, Ill., patraukė į teismą Miss Vivian Della Chiesa, operos žvaigždę ir reikalauja iš jos $75,000.

Mrs. Ellis savo skunde sako, kad jos vyras paėmęs iš jos perskiras rugsėjo 22 d., 1946 m., pamatiniai dėl to, kad Miss Chiesa paviliojusi. Tad už atimtą meilę ji ir reikalaujanti atlyginimo.

Trečiadienio vakare, kuomet Miss Chiesa ėjo ant scenos dainuoti "La Traviata," jai buvo įteikta "summons," pranešimas apie bylą. **Rep.**

★ ★ ★

Vietoje Merginos, Patiko Policija

Wilbur Roy Metz, iš Sioux City, Iowa, kuris čia lanko George Williams College, pradėjo šaukti Mrs. Betty Belluth per telefoną ir prašyti, kad eitų kur nors po darbo su juo.

Kadangi tie šaukimai pasidarė dažnūs ir net per telefoną negraži kalba buvo vartojama, Mrs. Belluth pranešė apie tai policijai. Metz buvo pasakęs, kad jis lauks vaistinėje ant 51st st. ir Lake Park avenue.

Vietoje Mrs. Belluth nuėjo į nurodytą vietą policija ir areštavo Metzą už jo tokį elgesį. Jis bus atiduotas lyties ligų tyrinėjimo ekspertams ir teismui.

★ ★ ★

Sudegė Automobiliuj

Du jauni vaikinai ir mergina anksti ryte smarkiai lėkė automobilium per Ashland ave. ir 47th st. To paseka— jų automobilis apvirto ir užsidegė.

Auto vairuotojas Richard J. Koza, 2163 S. Bell ave., sudegė prispaustas vairo.

Eleonora Poplawski, 5430 S. Wood st., išgelbėta nuo sudegimo, bet kritiškai sužeista.

Trečias pasažierius, kariškis, Melvin Marciniak, 2214 W. Lyndale ave., virstant automobiliui iškrito ir tik biskutį apsidraskė veidą .

Kurie matė, sako, kad Koza važiavęs per raudonas šviesas, ir iš to įvyko nelaimė. **Rep.**

Colorado Springs, Colo.--Sudužus kalnan milicijos lėktuvui, du milicininkai užmušti ir keturi sužeisti.

Trentono, N. J., majoras D. J. Connolly kaltinamas už kyšius.

KULTŪRINIS CENTRAS IR LAISVĖS VAJUS

Du dideli dalykai, kurie reikalauja atydos visos pažangiosios Amerikos lietuvių visuomenės.

1-mas reikalas—iki lapkričio pirmos sukelti $75,000 nupirkimui namo Brooklyne, kuris tarnaus Amerikos lietuviams kaipo kultūrinis Centras.

2-ras—sukėlimas dienraščiui Laisvei 1948 metams budžeto, gavimas kuo daugiausia naujų skaitytojų.

Šiais dviem svarbiais reikalais įvyks pasitarimo mitingai daugelyje kolonijų. Štai, kur jau yra rengiami mitingai:

BRIDGEPORT, CONN.

Visų pažangiųjų lietuvių susirinkimas, reikalu Kultūriniam Centrui namo pirkimo ir Laisvės vajaus plėtimui susirinkimas įvyks

PENKTADIENĮ, SPALIŲ-OCT. 17
Liet. Jaunų Vyrų Salėje
407 Lafayette St., 7:30 val. vakaro

Dalyvaus JONAS GASIŪNAS iš Brooklyno

Kviečiame visus dalyvauti šiame susirinkime

PHILADELPHIA, PA.

Platus susirinkimas šaukiamas liečiant Lietuvių Kultūrinį Centrą ir šėrų pirkimą įvyks

SEKMADIENĮ, SPALIŲ (OCT.) 19 DIENĄ
735 Fairmount Ave., Pradžia 3 Val. Vakaro
Kalbės D. M. ŠOLOMSKAS

BAYONNE, N. J.

ALDLD 212 kp. šaukia visos Bayonnės lietuvių susirinkimą

ANTRADIENĮ, SPALIŲ OCT. 21 D.
vieta: 2 W. 22nd St., 7:30 val. vakaro.

Bus ANTANAS BIMBA, iš Brooklyn.

Šiame susirinkime taipgi bus rinkimas Liet. Literatūros Draugijos Centro Valdybos.

HARTFORD, CONN.

Laisvės skaitytojų, LLD ir LDS narių platus susirinkimas, reikalu Kultūrinio Namo pirkimo ir Laisvės vajaus plėtimo, įvyks

PENKTADIENĮ, SPALIŲ 24 OCT.
Vieta: 155 Hungerford St., 7:30 v. v.
Kalbės R. MIZARA

KEPAME TIKRĄ LIETUVIŠKĄ DUONĄ IR VISOKIUS PYRAGUS BEI KEIKSUS

Mes perkame geriausios rūšies miltus—tas reiškia, kad mūsų duonoj nėra jokių dažų nei chemikalų. Mūsų duoną valgydami sutaupysite pinigų, nesirgsite, nereikės išmokėti gydytojui.

Pristatome į visas dalis—Brooklyno ir apylinkės, į krautuves ir į pavienius namus; taipgi siunčiame ir į kitus miestus.

Sav. V. LUKOŠEVIČIUS. Tel. EVergreen 4-8802

RONKONKOMA 8634

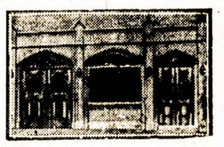

TELEPHONE STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

Laisniuotas Graborius

Liūdesio valandoje kreipkitės pas mus

Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

Puikiai įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai

660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

Kam Tos Pasakos Apie "Rusijos Ekspansiją"?

(Tąsa nuo 2-ro pusl.)

tinių Valstijų išaugimas nebuvo atsiektas be karų ir mūšių.

III

Kokį tikslą turi tie, kurie šaukia apie "Sovietų ekspansiją?" Atrodo, kad jie priklauso prie tų žmonių, kurie siekia didžiausią melą tvirtinti tol, kol ne vien kitus įtikins, bet ir patys pradės tam tikėti, ką jie kartoja.

Jų akimis žiūrint, tai įstei gimas Jungtinių Valstijų karinių bazių Islandijoje, Arabijoje, Chinijoje; karinis gaspadoriavimas Graikijoje, Turkijoje, Irane ir kitose artimose prie Tarybų Sąjungos sienų šalyse, nėra nei "agresija," nei "ekspansija." Ką gi jie pasakytų, jeigu Tarybų Sąjunga steigtų karines bazes, karinių lėktuvų orlaukius Kanadoje, Meksikoje su šių šalių valdžių sutikimu ir nuolatos šauktų už karą prieš mūsų šalį?

Kaip gali Tarybų Sąjungos žmonės ir vyriausybė neturėti prieš mus nuožiūros, kada mes šaukiame apie jų "ekspansiją," o mūsų karo prisirengimai eina jų pašonėje? Kaip jie gali mus nenužiūrėti, kada mes ginkluojame Turkija, kad pastaroji laikytų uždarius Bosforo ir Dardanellų pertakas — vartus Sovietams į pasaulį? Ką mes sakytume, jeigu Kanadoje vyriausybė būtų Sovietų įtakoje ir uždarytų mums Šv. Laurino upės žiotis, arba, jeigu Panamos respublikos vyriausybė, kurstoma iš Sovietų pusės, ir ginkluojama uždarytų mums Panamos Kanalą?

Antrą Pasaulinį Karą prieš barbarišką hitlerizmą ir jo talkininkus Jugtinės Tautos laimėjo bendrai. Jungtinės Valstijos nebuvo pasirengę karui. Didžiausia nelaimė būtų mūsų buvusi, jeigu Hitleris būtų nutaikęs savo smūgius prieš mus. Mes gavome progą pasiruošti karui, ir tam ėmė kelis metus, kol Tarybų Sąjungos armija ir liaudis ilgai pati viena, o vėliau su talkininkų pagalba, vedė karą prieš Hitlerio gaujas.

Karas laimėtas. Priešas nugalėtas. Reikia laimėti taiką. Ir ją laimėti galima neskleidžiant p r o p agandą apie "ekspansiją," neruošiant karo bazių vakarykščio mūsų išgelbėtojo pašonėje, nedidžiuojantis rankų skaičiumi Jungtinių Tautų oganizacijos p o s ė d žiuose, kur nykštukai kaip Luksemburgo, El Salvadorio arba Domininkonų Respubl. balsą bando skaityti lygiu su Tarybų Sąjungos balsu! Taiką gerbuvį ir žmonių užtikrinimą nuo karo ir nelaimių galima atsiekti tik susitariant ir išlaikant **didžiųjų valstybių** vieningumą.

Šauksmas apie "Sovietų ekspansiją" ir primetimas jiems liaudiškų demokratinių respublikų, kurios, vardan išgelbėjimo savo tautos, kultūros, nepriklausomybės palaiko Sovietų politiką, yra tokia neteisybė, kokia būtų, jeigu kas visas kapitalistines šalis, kurios balsuoja už Jungtinių Valstijų politiką, skaitytų mūsų šalies dalimi.

D. M. Š.

Hartford, Conn.

Lietuvių Kultūrinio Centro Reikalai

Jau dienraštyje Laisvėje buvo minėta, kad Hartfordo lietuviai rūpinasi padėti sukelti reikalingą sumą šėrais ir paskolomis įsigijimui Lietuvių Kultūrinio Centro Brooklynę.

Lietuvių Literatūros Draugijos 68 kuopa jau pradėjo tą darbą savo susirinkime, kuris įvyko 13 d. spalių. Kuopa nupirko šėrą ir nutarė šaukti platų susirinkimą penktadienį, 24 d. spalių, 7:30 val. vakare, Laisvės Choro svetainėje, 155 Hungerford St. Nutarta pakviesti iš Namo Bendrovės atstovą, kad duotų pranešimą apie namo ir pirkimo reikalus. Dalyvaus R. Mizara, Laisvės redaktorius.

Nuo savęs patarčiau, kad nelauktumėt susirinkimo, tuojau siųskite pinigų perlaidas į centrą, užsisakykite šėrų ir suteikite paskolų, o susirinkime galėsite raportuoti, ką jau nuveikėte, vis vien Hartfordo lietuviams priklausys garbė.

Jūsų draugas
B. Muleranka.

PRANEŠIMAI

WILKES-BARRE, PA.

Puikus Koncertas įvyks spalių 19 d., Liet. Progresyvių Salėje, 325 E. Market St., pradžia 7 v. v. Bus ir šokiai. Dainuos gerai visiems žinomi dainininkai. Kviečiame vietinius ir iš apylinkės dalyvauti. — Kom. (242-243)

PHILADELPHIA, PA.

Sekmadienį, spalių 19 d. įvyks platus susirinkimas pasikalbėjimui apie Kultūrinį Centrą ir kitus svarbius dalykus. Pradžia 3 v. dieną. Bus ir kalbėtojas iš Brooklyn, N. Y. Tad visi dalyvaukite, 735 Fairmount Ave. — P. Puodis. (242-243)

SO. BOSTON, MASS.

LDS 62 kp. rengia vakarienę, lapkr. 1 d., 318 W. Broadway. Kviečiame visus dalyvauti, nes turėsime įvairių valgių. Taipgi bus ir šokiai po vakarienės. — Rengėjai. (243-244)

BAYONNE, N. J.

LLD 212 kp. susirinkimas įvyks spalių 21 d., 7:30 v. v. Po 2 West 22nd St. Būtinai dalyvaukite visi šiame susirinkime, nes yra labai svarbių reikalų, kaip tai balsavimas už LLD Centro komitetą ir bus kalbama ka slink pirkimo Laisvės namo. — P. Janiūnas, sekr. (243-244)

LICENSES

Wholesale and Retail
Beer, Wine, Liquor

NOTICE is hereby given that License No. RL 10109 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1490 Myrtle Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

ALFONSO CIERVO
(6 Corners Bar & Grill)

Imigrantų Problemos

Veterano Žmona Nori Tapti Piliete

Klausimas:

Atvažiavau į šią šalį praeitais metais, kaip Amerikos veterano žmona. Mes apsivedėme užsienyje 1942 m. Dabar noriu tapti piliete. Ar aš turiu laukti penkis metus paduoti naturalizacijos aplikaciją, ar turiu kokių privilegijų kaip veterano žmona?

Atsakymas:

Tamstai neteikiama jokių specialių privilegijų kaipo veterano žmonai. Bet, įstatymas pavelina Tamstai, kaipo **Amerikos piliečio** žmonai, paduoti naturalizacijos prašymą po dviejų metų rezidencijos Jungt. Valstijose, jeigu ištekėjai po sausio 13 d., 1941 m. ir jeigu gyvenai su savo vyru Jungt. Valstijose nors vieną metą prieš padavimą naturalizacijos peticijos. Tamstai nereikia paduoti pirmų popierų."

Ar Mane Gali Išdeportuoti?

Klausimas:

Esu šioje šalyje keturis metus. Prieš kelis mėnesius užsikrėčiau škarlatina. Išgulėjau viešoj ligoninėj kelias savaites. Man draugas dabar pasakė, kad kaip ateivis, tas reiškia, kad aš skaitomas "vieša našta." Kad mane gali išdeportuoti. Ar teisybė? Jeigu teisybė, ką aš galiu daryti?

Atsakymas:

Jeigu buvai įleistas į Jungt. Valstijas pastoviam apsigyvenimui, viskas tvarkoje. Teisybė, jeigu ateivis tampa vieša našta į penkis metus po atvykimo, jį galima išdeportuoti, jeigu jis negali įrodyti, kad tapo viešа našta iš priežasčių po atvykimo čionai. Tamstos išbuvimas ligoninėje buvo pasekmė užkrečiamos ligos, kuria tik neseniai užsikrėtei. Dėl tos priežasties nesi deportuojamas.

Pamečiau Savo Pilietybės Popieras

Klausimas:

Neseniai nuėjau prašyti "civil service" darbo ir tik tada radau, kad pamečiau savo pilietybės certifikatą. Ką galiu daryti?

Atsakymas:

Gali gauti "antrų popierų" duplikatą. Gali pareikalauti Form N-565 iš bet kurio Immigration and Naturalization Service ofiso. Su aplikacija turi prisiųsti tris fotografijas ir pašto "money order" vienam doleriui, vardu Commissioner of Immigration and Naturalization, Washington, D. C. Viskas, išpildyta blanka, money order ir fotografijos turi būti pasiųstos arčiausiam naturalizacijos ofisui. Į laiką gausi antrų popierų duplikatą.

Common Council for American Unity yra paruošus puikią knygutę **"How to Become An American Citizen."** Įsigykite. Adresas: 20 West 40th Street, New York City 18.

FLIS.

Green Vėl Išrinktas Federacijos Galva

San Francisco. — Darbo Federacijos suvažiavimas vėl mašinaliai išrinko Williamą Greeną Federacijos prezidentu ir Geo. Meany sekretorium-iždininku. Prie jųdviejų buvo darinkta 13 vykdomosios tarybos narių. John L. Lewis, Mainierių Unijos pirmininkas, atsisakė kandidatuoti į tokią "sudarkytą" tarybą, kaip kad jis ją vadina. Tai todėl, kad suvažiavimas, pagal Green komandą, panaikino 13-kos vice-prezidentų vietas, i r p a k e i t ę s jas šiaip t a r y b o s nariais. Iki šio suvažiavimo Lewis tik vienas tarp vice-prezidentų atmetė Tafto-Hartley'o įstatymo reikalaujamas priesaikas prieš komunistus. Dabar bus tik du atsakingi Darbo Federacijos centro viršininkai — Greenas ir Meany, kurie pasiruošę prisiekti prieš komunistus.

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

UNIJINIAI DARBAI

REIKALINGI MŪRININKAI

TUOJAU

ŠEŠIŲ DIENŲ DARBAS PER SAVAITĘ
$112 Į Savaitę
DVIEJŲ MĖNESIŲ DARBAS

Kreipkitės

Monroe - Langstroth, Inc.
and Cullen Associates

Gale Main St., Troy, N. Y., nuo U. S. 4
Tel. Troy 5888 Collect

(245)

STALIORIAI
ir
ŠĖPŲ UŽBAIGĖJAI
TURI BŪT
PATYRĘ
PRIE DAILIŲ RAKANDŲ

KREIPKITĖS Į
PERSONNEL DEPT.

ALLEN B. DU MONT LABORATORIES, Inc.
1000 MAIN AVENUE
CLIFTON, N. J.

(244)

MALE and FEMALE
VYRAI ir MOTERYS

ČOKOLADŲ APVILGYTOJOS
PATYRUSIOS
Nuolatinis Darbas. Gera Alga
Muzika laike darbo
Matykite MRS. CARR
MARQUETANDS
3633 Germantown Ave., Philadelphia
(245)

VIRĖJA IR NAMŲ PRIŽIŪRĖTOJA
Guolis ant vietos. Viena valanda nuo New Yorko. Pageidaujama viduramžės nasles. $125 į mėnesį pradžiai. Telephone MASSAPEQUA 1811 po 6 P. M.
(245)

SKELBKITĖS LAISVĖJE

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS

OPERATORĖS
Prie Singer mašinų. Plastikiniams apvalkalams, namų ruošai. Nuo kavalkų. Nuolat.
BLOSSOM MFG. CO.,
915 BROADWAY (Kamp. 12th St.), N.Y.C.
(244)

MERGINOS
Dirbti prie Costume Jewelry
Gera Alga
NAN-MAR CORP.
19 W. 34th St., N. Y. C.
Room 917
(244)

REIKALINGOS
VIENA ADATA OPERATORĖS
DVIEM ADATOM OPERATORĖS
SIULIŲ SIUVĖJOS
ABELNAM DARBUI
MERGINOS

Nuolatinis Darbas
Vakacijos su Alga
Ligoje Apdrauda

REGAL BOYS SUIT CO.
524 Catharine St.,
Utica, N. Y.

(245)

RANKINĖS SIUVĖJOS
IR OPERATORĖS
Dirbti prie vyriškų dailių kelnių
BARTLAY, Ltd., 51 Fanklin St.,
New York City, N. Y.
(245)

Biznieriai, Skelbkitės Laivėje

BAR & GRILL
Lietuviška Aludė
DEGTINĖ, VYNAS
IR ALUS
Kanados
Black Horse Ale
JOSEPH ZEIDAT
411 Grand St.,
Brooklyn 11, N. Y.

Tel. TRObridge 6330
DR. JOHN REPSHIS
(REPŠYS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: 2-4 ir 6-8
Nedėliomis ir Šventadieniais: nuo 10 iki 12 ryto.
278 Harvard Street
kamp. Inman St., arti Central Skv.
CAMBRIDGE, MASS.

Paul Gustas Funeral Home,
INC.
354 MARCY AVENUE, BROOKLYN 6, N. Y.
Skersai gatvės nuo Armory
LIETUVIS LAISNIUOTAS GRABORIUS
Telefonuokite dieną ar naktį
EVergreen 7-4774

Naujai išdekoruota šermenų koplyčia, kur šeimos patogiai gali atiduoti paskutinę pagarbą savo mylimiesiems, prakilniuose namuose be ekstra išlaidų.

Du kambariai šermenim, didelis puikiai įruoštas kambarys pasikalbėjimam ir parūkymui.

Asmeniški aptarnavimai suteikiama šeimom sulyg pareikalavimo. Mūsų telefonas niekad nemiega.

LINKSMUMAS DIENOS PIETUOSE
Valgykite Pietus pas
HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR
426 South 5th St., Brooklyn, N. Y.

PIETŪS 60c.	VAKARIENĖ 85c
Iš 5-ių patrovų	Iš 7-ių patrovų

VAKARIENĖ ŠEIMAI IŠ DVIEJŲ
8-ių Patrovų Gerai Suderinto Valgio $1.60

Tai vieta, kurioje jūs jausitės kaip namie. Viskas patogu ir malonu. Mandagus patarnavimas.

Kiekvieną šeštadienį įvyksta puota, pasivaišinimas bei parė. Prašome užeiti pasilinksminti. Nesigailėsite.

Salę išnuomuojame dėl puotų, pokilių, krikštynų, parių, vestuvių. Žemos kainos už viską.

Valgiais ir gėrimais aptarnaujame žemom kainom.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

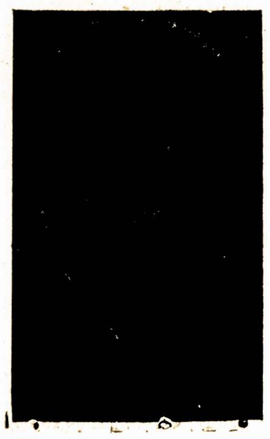

Laidotuvių Direktorius

★

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruoštą mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

★

1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

J. J. KAŠKIAUČIUS, M. D.
530 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

GERI PIETŪS!
Kada norite gerų pietų, kreipkitės į
Lorimer Coffee Shop
Frank Domikaitis
Savininkas
417 Lorimer Street
Laisvės Name
Brooklyn, N. Y.

Kvepiančiai keptos ir virtos mėsos valgiai. Taipgi daržovių ir pieninių valgių gražus pasirinkimas.

PIRKITE MEDAUS

Medus Yra Labai Naudingas Sveikatai.

Medaus galima gauti pas bitininką
P. TUMELĮ
Kuris turi Bičių Farmą
Farmingdale, L. I.

Taipgi galima gauti medaus pas Tumelį namuose:
P. TUMELIS
58-19 61st St.,
Maspeth, L. I., N. Y.

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker

231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9770

Matthew BUYAUSKAS
Laidotuvių Direktorius

Liūdnoje valandoje simpatiškai ir asmeniškai patarnauja už prieinamą atlyginimą.

Moderniškai įrengtos Koplyčios
426 LAFAYETTE ST.,
Newark 5, N. J.
Tel. MArket 2-5172

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel Virginia7-4499

LITUANICA SQUARE
RESTAURANT
Steven Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI
PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKŠTIENOS PIETŪS SEKMADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE
282 UNION AVE. **BROOKLYN, N. Y.**
Tel. EVergreen 4-9612

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn,
Kampas Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

Egzaminuojam Akis,
Rašome Receptus
Darome ir Pritaikome Akinius

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

GREEN STAR BAR & GRILL
LIETUVIŠKAS KABARETAS
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti, užeiria pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
ATEIKITE PASIMATYTI SU GIVIAIS.
Geriausias Alus Brooklyne
PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ

459 Grand Street, (Skersai nuo Republic Teatro)
Brooklyn, N. Y. Telefonas EV. 4-8698

Didžioji Aido ir Visų Dainos Mylėtojų Diena Jau Čia!

Aido Choro koncerte šį šeštadienį, 18-tą, girdėsime labai turtingą, įvairiuotą programą. Štai ką šiame koncerte girdėsime:

Aido Chorą, vadovaujamą **Jurgio Kazakevičiaus.**

Vyturėlį, muzikos ir dainos ansamblį.

Aido Choro Vyrų Kvartetą ir gal dar kitą grupę.

Nelę Ventienę ir **Eleną Feiferienę,** duetą.

Albertą Vasiliauską, ir **Liliją Bastytę,** dainos solistus.

AIDO CHORAS, vadovaujamas Jurgio Kazakevičiaus

Florence Kazakevičiūtę, armonikos solistę.

Aido Choro koncertai savo programų turiningumu visuomet buvo brooklyniečių ir apylinkės lietuvių didžiąja diena. Retai rasi tokį lietuvį, kuris nemylėtų dainos ir muzikos, ypatingai savosios, suprantamiausios, lietuviškos.

Tačiau vien pačiam ateiti neužtenka. Yra tūkstančiai lietuvių, kurie mūsų spaudoje pranešimų nepamato. Tų kvietėjais privalome būti visi apie koncertą žinantieji. Jeigu choristai per ištisus metus kas savaitę, o kartais ir dažniau, gali susirinkti praktikų tikslu išlaikyti sau ir mums malonią aidinčią lietuvišką dainą, tad mes prisidėkime prie to gražaus darbo nors mažiausia pastangėle už didesnį skaičių tos dainos klausytojų.

Iki pasimatymo Aido Choro koncerte šio šeštadienio vakaro 6:30, spalių 18-tą, Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubo salėje, 280 Union Ave., Brooklyne!

Miglos Sulaikinėjo Laivus po Kelias Valandas

Apie dvi dešimtys didlaivių ir gal kelis syk tiek smulkesnių laivukų ir valčių ketvirtadienį klaidinėjo prie New Yorko miglose arba stovėjo vietose triūbydami iš visų pajėgų, kad išvengti tragedijos, susidūrimo vien su kitu.

Tačiau turbūt visus rekordus sumušė pervaža Vega, išsikėlusi trijų minučių kelionei iš Staten Island į Bayonne su 50 keleivių ir 7 automobiliais. Kas žadėjo būti 3 minučių kelionė, užsibaigė už 7 ir pusės valandų. Jos kapitonas paleido į darbą visus garsus šaukti pagalbos. Uoste jį išgirdo, paleido stipriausias šviesas kelrodžiui. Bet kas iš to, kad nuo pervažos vis vien jų nesimatė.

Pagaliau, kur nors ant vandenų, atrado vietą pervažai pririšti, kad bangos ją nenuplūliuotų į pavojus, ir taip visi prabuvojo nuo pusiaunakčio iki ryto. Tadą, migloms prasisklaidžius, pabaigė plaukti į uostą.

LaGuardia stotis sulaikė 61 išskridimą. Ir daug atskrendančių lėktuvų turėjo "kaboti" ore arbą ieškotis nusileidimo kur kitur.

Biruta Ramoškaitė Dainuos per Radiją

Žymi amerikinėje scenoje ir populiariškiausia lietuviuose dainininkė Biruta Ramoškaitė dainuos oro bangomis šio sekmadienio rytą, spalių 19-tą, 10 val. Transliuos iš NBC stočių.

Programa, kurioje Biruta dalyvaus ,vadinasi "Cameos in Music." Tai dainos ir muzikos ansamblis, su kuriuo Biruta išpildys solo dalį.

Greitai ir Pigiai Išmokinu GROTI MANDALINA

Galiu ateiti į namus, kas pageidauja. 12 savaičių kursas — $10. Daugeliui pakanka vieno kurso. Taipgi galima nusipirkti instrumentus pas mane už labai pigią kainą. Kreipkitės pas: R. Židžiūnas, Laisvės įstaigoj, arba rezidencijoj: 473 Grand St., viršutinis aukštas, Brooklyn, N. Y. (x)

REAL ESTATE

CYPRESS HILLS-BROOKLYN
2 Šeimų, 16 Kambarių Tuščias Apartmentas.
Arti Hyland Park
PRAŠO $8000—ANT IŠMOKĖJIMO

2 Šeimų Mūrinis Namas
5 Kambarių Apartmentas bus tuščias į 60 dienų.
PRIEŠ HYLAND PARKĄ.
KAINA $12,500.

VEITH REAL ESTATE
172 Cleveland St., Brooklyn.
APPLEGATE 7-4719

Automobilisto Bylą Kels į Aukštesnį Teismą

Spalių 15-tą, Queens teisme, teisėjas Thomas Downs paskyrė Adolfui Kulikauskui bausmę, kuria einant, jeigu vyresnis teismas patvirtintų, jis turėtų ilgus metus kalėti.

Jį kaltino, kad jis dvi moteris, po vieną atskiru atveju, užgavęs mašina, paskui įsisodinęs į mašiną ir prievartavęs. Įsisodinimą į mašiną įstatymiškai skaito pagrobimu ir teisia 20 metų iki gyvos galvos kalėjimo. Už prievartavimą nuo 10 iki 20 metų. Už užgavimą mašina 2½ iki 5 metų. Tadgi, jeigu aukštesniajame teisme nepavyktų bent vieną ar porą kaltinimų panaikinti, jis iš kalėjimo išeitų senuku arba visai neišeitų. Adolfas, auto mechanikas, laivyno veteranas, dabar yra 26 metų.

Nuteistojo advokatas Frank R. Madera tuojau po nuteisimo pareiškė, kad jis bylą kels į aukštesnį teismą. Jo jaunutė graži žmona irgi deda pastangas jam pagelbėti.

SKELBKITĖS LAISVĖJE

Poniai Pasivaidino Raudonai

Iš Young Women's Christian Association, Queens skyriaus vadovybės, didžiame įkaitime rezignavo ponia Earl R. French ir dvi jos žymios padėjėjos, Mrs. Donald Scott Van Nostrand ir Mrs. Norman H. Cain.

Ponia savo rezignacijos dokumente, 11-kos puslapių, skundėsi, kad į Y's jaunimą ir net į centralinius politikos ir administratyvius organus esą įsiskverbę komunistų. Jos, girdi, leido prisidėti prie Demokratinio Jaunimo Pasaulinės Federacijos. Ir daug kitų skundų ji turėjo.

Iš tikro baisu! Tik pamislykite — krikščionės jaunos moterys, būdamos demokratėmis ir, didžiumoje, darbininkėmis, pradėjo galvoti ir veikti ne ponių, bet savo naudai! Nei jos bepaklausys pasmerkti unijas. Nei bendrabučiuose gyvenančioms bejsakysi, kur priklausyti ir eiti, o kur nepriklausyti ir neiti. Užsimanė savo protu vaduotis!

Ponios French pasipiktinimas visai pateisinamas—ji yra žmona Great Atlantic & Pacific Tea Co. "promotion" direktoriaus.

Moterys Prisidėjo Pirkimui Namo; Užgyrė Adą Jackson

Lietuvių Moterų Apšvietos Klubas savo susirinkime, įvykusiame spalių 16-tos vakarą, svarstė perkamojo Lietuvių Kultūriniam Centrui namo didžiąją problemą — reikalą sukelti ūmu laiku $75,000 šėrais ir paskolomis.

Moterys, kurios paprastai duoda darbininkus Laisvės ir kitų įstaigų ir organizacijų sunkiausiems darbams, gaspadinystei, matė reikalo paremti namą ir finansiniai. Šiuo tarpu iždui esant neturtingam, jį praleidome. Vienok narės parėmė:

Ona Dobilienė visos šeimos vardu dovanojo Laisvei $30.

Magdalena Norbutienė pirko šėrą už $25. Neturėjusios su savimi pinigų, pasižadėjo pirkti prie pirmos progos: Ona Kalvaitienė už $50, K. Karpavičienė už $25. Paskolos duos K. Petrikienė $100. Kitos žadėjo dar pasitarti namie.

Aišku, tai ne viskas, ko iš moterų klubiečių tikimės ar jau gavome. Grupė mūsų narių jau pirkosi šėrų ir davė paskolų pirmiau. Kitos, kurioms išgalės leis, dar prisidės vėliau.

Klubietės taipgi pasižadėjo kooperuoti su vietine Lietuvių Meno Sąjungos apskritimi festivalio svečių priėmimo darbuose.

Užgyrėme Gerą Kandidatę

Nutarėme užgirti kandidatūrą žymios kovingos visuomenininkės Ada B. Jackson, kandidatės į New Yorko Miesto Tarybą (City Council). Ją išstatė Amerikos Darbo Partija. Taipgi raginti visas nares pilietes balsuoti už ją ir darbuotis už jos išrinkimą.

Ir bendrai moterys mato didžios svarbos dalyvauti balsavimuose ateinančio lapkričio 4-tą, kad apsaugoti proporcionalės atstovybės balsavimų sistemą (PR), gauti veteranams bonus, paskyras namų statybai ir gerai nubalsuoti kitus ant baloto būsimus svarbius klausimus.

Pirmesniame susirinkime, kuris, regis, nebuvo aprašytas, moterys suaukojo $7 Civilių Teisių Kongresui: Depsienė—$1. Po 50 c.: Nagulevičiūtė, Višniauskienė, Reinhardtienė, M. Kalvaitienė, Čepulienė, Mikalaus, Skirmontienė. Po 25 c.: Dobilienė, Taučius, Šibeikienė, Norbutienė, Kanopienė, Kasmočienė, Globičienė ir dar kai kurios, nepažymėtos sąraše.

Sekamas susirinkimas, įvyksiantis 20-tą lapkričio, pirm pat didžiųjų festivalio iškilmių, bus su arbatėle, namie keptu pyragu ir su dar kai kuo nauju, ką sužinosite ant vietos. Visos narės prašomos jau dabar tą dieną užsižymėti ant savo kalendoriaus ir pradėti kviesti viešnias.

Narė.

Amerikos farmeriai mažiau kaip 10 centų gauna už kvortą pieno.

CIO Rems Majorą už Kainų Kontrolę

Didžiojo New Yorko CIO Taryba savo susirinkime praėjusį ketvirtadienį pasiuntė majorui O'Dwyer telegramą. Joje informavo majorą, kad CIO visu savo svoriu rems jo reikalavimą atsteigti kainų kontrolę ir padalinimą maisto produktų.

Majoras to reikalavimą viešai iškėlė sykiu su paraginimu žmonių taupyti maistą prisilaikant prez. Trumano patvarkymo susilaikyti nuo mėsos antradieniais ir nuo paukštienos ir kiaušinių ketvirtadieniais.

World Tourists, Inc.
(Įsteigta nuo 1927 m.)
SENIAUSIA ir GERIAUSIA PUNDELIAMS
Į Sovietų Sąjungą su jau apmokėtais muitais ir į visas pasaulio šalis.
Maisto Pundeliai, Nauji ir Padėvėti Drabužiai
1. Mes cheminiai išrūkome
2. Mes pundelius apdraudžiame
3. Mes duodame nuolaidų organizacijoms.
UŽSAKYKITĖ PUNDELIO NUMERIU
PAVYZDINIS STANDARDINIS DRABUŽIŲ PUNDELIS
PUNDELIS B-20
2¾ jardai grynų vilnų medžiagos moteriškam siūtui, 1 pora čeverykų (L), 8 jardai spalvuotos bovelninės materijos suknelėms, 2 rankšluosčiai, 1 pak. įvairių vadatų, 3 šepetukas dantims, 2 šukos, 2 poros raiščių čeverykam, 2 gabalai muilo. VISO $36.38, įskaitant taksus
PAVYZDINIS STANDARDINIS MAISTO PUNDELIS
PUNDELIS WT-5
1 ¼kv. aliejaus, 1 sv. sviesto, 1 sv. medaus, 1 sv. kavos, 200 cigaretų, ½ sv. kiaušinių miltelių, 1 sv. ryžių. VISO $17.59, įskaitant taksus
Yra ir Kitų Standardinių Maisto ir Drabužių Pundelių
MES TURIME LEIDIMĄ SIŲSTI 22 SVARŲ PUNDELIUS
Mūsų Kitos Agentūros
BOSTON, MASS.
Tremont Travel Bureau
1160 Columbus Ave.
MONTREAL, CANADA
Jewish Immigrant Aid Society
4221 Esplanade Ave.
ŠEŠTADIENIAIS ATDARA VISĄ DIENĄ
Rašykite, telefonuokite arba ateikite dėl mūsų katalogų ir kitų smulkmenų.
WORLD TOURISTS incorporated
18 W. 23rd St.
NEW YORK 10, N. Y.
Tel. ORchard 4-4660

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ĮSTAIGA
SALĖS dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir t.t. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais.
KETURIŲ BOLIŲ ALLEYS
Kainos Prieinamos
949-959 Willoughby Ave.
Tel. STagg 2-3842

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS, Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

ADAM V. WALMUS, D.D.S.
DAKTARAS—DENTISTAS
VALANDOS:
9 A. M. — 12 N.; 1 — 8 P. M.
Išskiriant trečiadienį ir sekmadienį.
650 5th Ave., kamp. 19th St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. SOuth 8-5589

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel.EVergreen 7-6868
Valandos: 9—12 ryte; 1— 8 vakare
Penktadieniais Uždaryta

GYDYTOJAS
S. S. Lockett, M. D.
223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: 1—2 dienom; 6—8 vakarais
Ir Pagal Pasitarimais.
Telefonas EVergreen 4-0203

Sofa Cushions-Paduškos
PERTAISOMOS SU NAUJAIS SPRINGSAIS
UŽ $3.75 KIEKVIENA
Sėdynių Dugnai
PERTAISOMI KAIP NAUJI JŪSŲ NAMUOSE
UŽ $12.00
Šaukite FRANK. NIghtingale 5-2535.

August Gustas
BELTAIRE FLORIST
Lietuvis Kvietkų Pardavėjas
6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(kamp. 68th St.)
Atsitikime varduvių, sukakčių, sirgimų, šermenų ir tt., telefonuokite
SHoreroad 8-9330
Ir Gustas jums tuojau pristatys gėlių bukietą ar vainiką, ko jūs reikalausite.
Specialistai Pritaikymui
Šermenims, Vestuvėms ir Bankietams
Užsakymus taipgi galima priduoti per PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc., 354 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.

Didelis Išpardavimas!
Daimantai, Laikrodžiai, Platinumai ir Džiuleriai Parduodami Labai Nužemintom Kainom.
Nepaprastai Žemom Kainom!
Aukso, Platinum Žiedai, Kryžiai, Laketukai, Branzalietai ir Spilkos.
Taipgi Links ir Pendants
DIDELIS SANDĖLIS IŠPARDAVIMUI
STEBINANČIAI ŽEMOM KAINOM
Compaktai, Perlai, odos dirbiniai paauksuoti džiuleriai ir daugybė kitokių daiktų ir daiktelių Nužemintom Kainom.
Religijiniai daiktai, abrozdai ir stovylukės nužemintom kainom.
Ką Tik Jūs Pirksite, Stebėsitės Kainų Nuženiminu.
ROBERT LIPTON
Jeweler
701 Grand St., arti Graham Ave., Brooklyn.

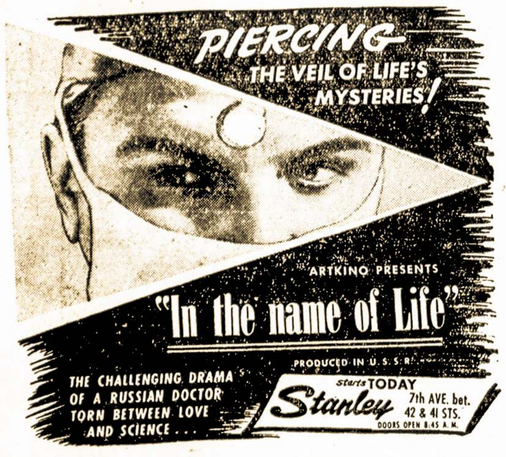

MATYK NAUJAUSIAS SENSACINGAS ŽINIŲ FILMAS!
Haifa: Anglai užklumpa is sulipa į du laivus, kurie gabena nelegalius ateivius į Palestiną! Turkijos štabo galva, generolas Omurtak apkeliaus Jungtines Valstijas! Graikijos karalius Paulius atsilenke į karo frontų prie Jugoslavijos sienos! Matyk Amerikos laivą, atgabenantį pieno badaujantiems graikų vaikams! Chinija: Skurdo prispausti žmonės atiduoda savo kūdikius mergaites misijos vienuolėms Shanghajuj! Vokietija: Teisiami, kaip karinini kriminalistai, 24 viršininkai I. G. Farben Co., milžiško chemikalų trusto! Matyk specialę techni-spalvę filmą . . . "POWER BEHIND THE NATION"
EMBASSY NEWSREEL THEATRE, Broadway ir 46 St.

Visa-Žvaigždinė Istorija, kaip Gema Judžių Žvaigždės!! Muzikalis Romansas su Keturiasdešimts Didžiausių Paramount's Žvaigždžių!!
BING CROSBY * BOB HOPE * GARY COOPER
RAY MILLAND * ALAN LADD
ir tuzinai kitų!
"VARIETY GIRL"
* Ir Puikus Asmenų Vaidinimas Scenoje *
Charlie Spivak ir Jo Orkestras
Ir: Al Bernie Ir: Tip, Tap ir Toe
Ir: Naujausia Amerikos dainų žvaigždė Mel Torme
PARAMOUNT Times Square ir 43rd St.

Peter Kapiskas

Peter KAPISKAS
BAR & GRILL
Degtinės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD BEER & ALES
★
32 Ten Eyck St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8174